

De nationale vergadering te Weimar. — Foto's van de Tsecho-Slowaaksche republiek. — Winter-vermaken. —
Onze Watervoorziening en de Vorst. — Van besneeuwde bergen en groene dalen.

No. 34
(8)
19 Febr.
1919.

AFZONDER-
LIJKE
NUMMERS
15 CENT

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 1.90

PROF. DR. P. K. PEL†.

De zeer bekende hoogleeraar in de geneeskunde aan de Universiteit te Amsterdam, Prof. P. K. Pel, is in den ouderdom van 66 jaar overleden. Zoowel bij zijn leerlingen, oud-leerlingen als patiënten genoot de overledene groote achting.

WINTER= VERMAKEN

ET is winter

Op „Het kopje” bij Bloemendaal zeult de jeugd in slee'tjes het bergje af. In de stadsstraten kneden de duivels de ronde kogels en mikken op dienstmeisjes-nek, op hoogen dop van koetsier. En de ijstanen zijn overvuld met een babbelend, flirtend, soms ook rond-krabbelend publiek.

Ach, die ijsbanen! En ik doel dan op de inrichtingen in groote steden, waar men juist ruimte genoeg vindt om een ander over de teenen te ritsen, een medemens met het schaatsen-ijzer 'n prikkie in de kuit te geven. Voor den echten sportsman — en wonder, in Nederland is op schaatsen gebied bijna een ieder sportsman — zijn ze veel te klein. Op de ijsbanen ziet men dan ook alleen de plombières-artisten, die, in fluweelen pantalonke, krulletjes draaien. De kerel met den breeden slag mijdt dit stukje gladheid, alleen voor krabbelaars geschikt, en trekt er op uit, langs vaarten en plassen, waar de baanvegers voor 'n simpele cent hun reinigingsdienst verrichten, en het rood-wit-blauw loyen het koek-en-zoepie waait.

Inmiddels: een ieder geniet. Dat ziet men aan de tintelende oogen, aan de roode wangen van knapen en deertjes, van kleeke veertigers en hun gezellinnen. De wintersport is immers ook zoo veelzijdig

Voor dengene, in wiens kraam het sneeuwbal-gooien, het kunstrijden op de schaats, het tochten maken, niet past, voor hem rest er nog zooveel om van te genieten. Daar is de arreslee. Arren behoort tot de fijne vermaken van het leven. Men moet dit glijden over krakende sneeuw, bij belle-tjes-klank en 't brieschen der paarden, weten te savouereeren. Alleen is 't de laatste jaren wat duur geweest. Er waren stalhouders, die op een o.w. 'tje loerden, dat de sneeuwval, die uitzondering is, kon leveren. Menschen betalen nu eenmaal graag exorbitant hooge prijzen voor uitzonderingen, en zoo vroeg zulk een paard- en ar-verhuurder mij voor luttele uurtjes glijden verleden jaar, het zelfs voor een kapitalist hooge, sommetje van ruim honderd poppen. Dan brengt de winter ons een andere sport-variantie, n.l. het Bandy-spel, eigenlijk Hockey op de gladde vlakte. Veel wordt het in Holland niet beoefend, maar is er ijs, dan zijn er immer enthousiasten te vinden, die op hun korte schaatsjes rond-klauwen, en den bal met hun sticks een opmep verkoopen. De laatste jaren beoefent men ook binnen onze grenzen de zeil-sport op de bevroren wateren. Dit vermaak levert, bij eenigen wind, een zeldzaam schouwspel op. De schuitjes ontwikkelen een fiksche vaart, en de witte zeilen doen als reusachtige zwanen op de glanzende vlakte. In het buitenland, b.v. Noorwegen, beoefent men dit zeilen ook zonder schuitjes, d.w.z. de rijder bedient zich van een klein zeil, en laat zich, staande op het ijs, door den wind voort-blazen.

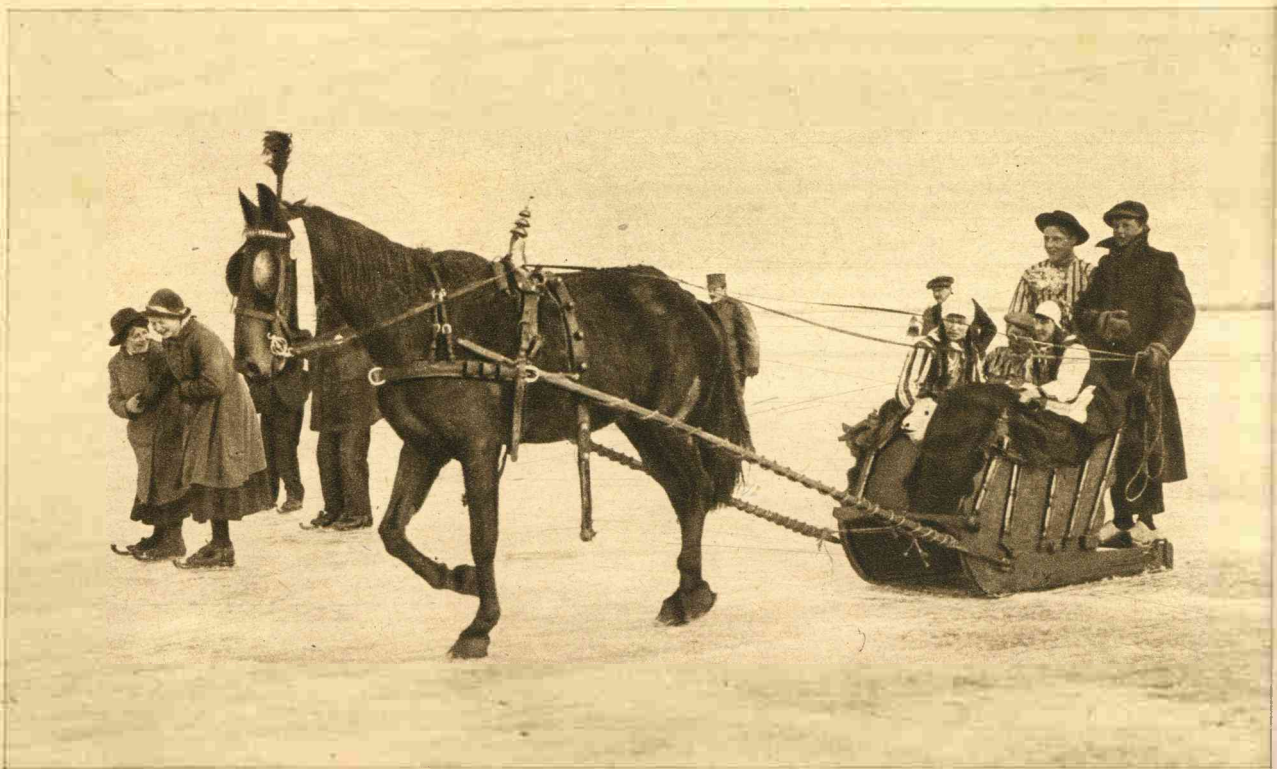
Ja, al eeren wij de winter-sport, de buitenlanders zijn ons, wat de veelzijdigheid aangaat, de baas. Hebt gij, lezer, hier te lande ooit een kleine slede aanschouwd, met een viertal honden bESPANNEN, zooals de foto, bij dit artikel gevoegd, ons toont, een kwartet stoere trekkers, gelijk de

Hoe het Bandy-spel beoefend wordt.

Kunstrijden op de ijsbaan te Davos.

Arren op de Gouwee.

Eskimo's ze benutten? Loopt men hier op ski's en springt men met deze voorwerpen, zooals men dit in Zwitserland, in Frankrijk, in Duitschland, in Noorwegen enz. doet?

Het ijs-zeilen.

sionals meestal — vaa., zij zijn van een echt Hollandsche oorspronkelijkheid, en men zal ze nergens op de wereld zóó kunnen aanschouwen. De echte klauwers zijn feitelijk hardloopers op de smalle ijzers. Zij rijden niet op schoenen. Zij hebben de schaatsen eenvoudig onder de ruw wollen kousen gebonden. En de rappe gasten kunnen er mee overweg. Hun stijl is niet grootsch en breed. Zij gooien pittig, nijdig de beenen vanonder het lichaam uit, en hun doen herinnert veelal aan het hardloopen van een atleet op de 100 M.-baan. Ook de vrouwen treden bij dit soort van wedstrijden op, en soms wel vrouwen die niet figuurlijk, maar daadwerkelijk de broek aan hebben. Erg aesthetisch is dit vermaak niet, hetgeen niet wegneemt, dat het schouwspel b.v. in Friesland een zekere populariteit geniet.

Wat de wintersport aangaat, is binnen onze grenzen het „lekker is maar een vinger lang” tenvolte toe te passen. Zóó vriest het, zóó sijpert het water uit de dakgoten. Nooit rijdt men lang schaatsen. Maar wanneer er dan ook ijs is, wil de Hollander van harte profiteeren. Hij laat zijn werk in den steek, en zwiert over de vlakte. In die oogenblikken komt zijn plichtsgevoel leelijk in het gedrang. En wederstreeft men hem, men wekt het duivelachtige in den kalmen landgenoot. Dat hebben wij nog onlangs kunnen aanschouwen, toen een wel wat te bureaucratische zoon van Mars het schaatsenrijden op de fort-grachten te Naarden verbood.

Misgun echter een Italiaan zijn macaroni, misgun een Franschman zijn slakken-maaltje, een Beier zijn pint bier, en men zaait tweedracht. De Hollander heeft maling aan macaroni, aan escargots, soms ook aan bier, maar hij is dol op ijs. De weg naar den zevenden hemel leidt voor den landgenoot over de bevroren watervlakte

Blauwscheen in Duitschland

Ervaringen van een Hollandschen Particulieren Detective

DE opdracht is gevaarlijk, heel gevaarlijk," zeide mijn chef, zijn wijsvinger aan zijn voorhoofd brengende. „en ligt eenigszins buiten de lijn van Het Arendsoog... Indien intusschen de heer Blauwscheen de zaak voor eigen rekening en risico ter hand wenscht te nemen, wil ik hem gaarne een paar weken vacantie geven."

„Tja, tja," zeide ik peinzend. „de belooning is / 10.000?"

„Ja, bij welslagen," antwoordde de verffabrikant.

„En daarvoor moet ik naar Berlijn gaan en in de fabriek van Rachare en Sterner de geheimen zien te bemachtigen voor de vervaardiging van een nieuw soort verf, die zonder olie bereid wordt en toch alle eigenschappen van olie verf bezit?"

„Juist."

„Zou ik een pas kunnen krijgen?"

„Nee, want dan moet u het doel van uw reis opgeven en de juistheid daarvan uit brieven van Duitsche relatien kunnen bewijzen. Bovendien geloof ik niet, dat aan een particulieren detective zooals u passen verstrekt zullen worden."

„Dan moet ik het zonder pas zien te probeeren," zei ik. „Maar enrin, het avontuurlijke van de zaak lokt me wel aan. Ik waag 't!"

Den volgenden dag spoorde ik als werkmans verkleed, naar Enschede. In een linnen zakje, dat ik aan mijn hemd had vastgenaaid, droeg ik een paar honderd Mark bij mij; levensmiddelen voor enkele dagen voerde ik in mijn broek- en jaszakken mee. Van Enschede begaf ik mij per tram naar Glanerbrug en zocht daar in een klein kroegje hetwelk mij speciaal was gerecommandeerd, het gezelschap van een bende smokkelaars.

De kennis was spoedig gemaakt en na het gezamenlijk nuttigen van eenige glaasjes brandewijn verzocht ik den heeren, mij over de grens te smokkelen.

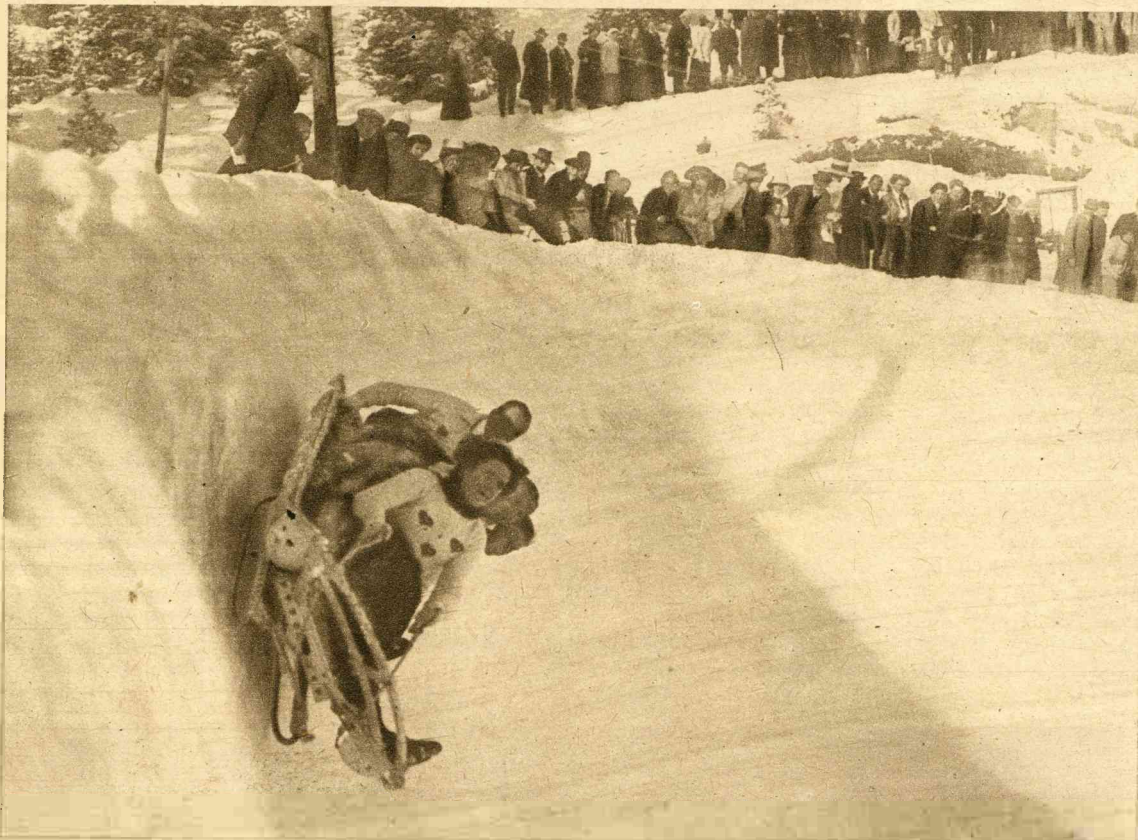
„Dat gaat zoo gemakkelijk niet meer," kreeg ik ten antwoord. „Wij komen zelf niet verder dan eenige meters over de grens. Daar staan weer andere mannetjes. Duitschers, gereed en nemen onder toezicht van de Duitsche grenswacht de goederen van ons over."

„Er is wel een middel," bracht een der mannen in het midden. „We kunnen hem in een van de zakken met smokkelwaar stoppen."

„Ja, dat is een prachtidee. Er staat juist een groote zending spek, kaas en zeep klaar, die door een Duitscher in Hannover gekocht en betaald is. Vanavond brengen we de partij over de grens en 't is bijna zeker, dat de Duitscher den inhoud niet zal controleren als hij ziet dat het aantal zakken in orde is. We zullen onzen nieuwen vriend, tegen betaling van 100 Mark, in een van de zakken stoppen en

Sledevaart met behulp van stoere goed doorvoede trekhonden.

Een bobsleigh, in vliegende vaart een bocht nemend.

in plaats daarvan een paar zijden spek er uit halen. We hebben dan tegelijkertijd nog een hartig brokje bij onze aardappelen."

Ik juichte het plan toe en liet me des avonds rustig in den zak stoppen.

Zonder ongevallen kwamen we over de grens en 't duurde toen niet lang of ik werd nedergezet. Stemmen van Duit-

schers weerklonken, daartusschen ook het zware „Werda"-geroep van grenswacht-soldaten. In mijn eigenaardige schuilplaats kon ik van de gesprekken woord voor woord verstaan. Ik hoorde dat het aantal colli geteld werd en accoord bleek te zijn.

„Wat is er in dien grooten zak?" hoorde ik vragen.

„Spek en ham."

„Aha, dan kunnen we weer een poosje heerlijk smullen. — Laad nu de zakken maar op den wagen mannen, en gaan jelui weer naar Holland terug."

Voorzichtig werd ik weder omhoog geheschen en toen met een ruwen smak op een wagen gegooid, die blijkbaar gereed stond. Mijn ribben kraakten en het kostte mij groote moeite om niet in een luide schreeuw uit te barsten. Voor 't goede doel moest ik echter wel iets over hebben!

De wagen rolde heen, Oostwaarts, en ik trachtte 't mij in mijn nauwe verblijfplaats zoo gemakkelijk mogelijk te maken. Dat was echter beter gedacht dan gedaan! Wanneer ik mijn beenen eenigszins wilde uitstrekken, wist ik met mijn hoofd geen raad en moest ik dit lichaamsdeel op mijn buik laten rusten. Wilde ik mijn armen bewegen, dan moest ik mijn hoofd nog verder buigen en kwam dit ten slotte tusschen mijn beenen terecht, zoodat ik eenigszins de manieren van een slangenmens begon aan te nemen. Daarbij kwam dat de wagen, die niet op veeren reed, geweldig schudde, zoodat mijn positie allesbehalve aangenaam was. Gelukkig werd na ongeveer anderhalf uur rijdens even gestopt. Uit het praten der voerlieden vernam ik, dat

men aan een herberg genaderd was, en door een hartigen teug frissche krachten wilde verzamelen.

De hertergier werd uit zijn bed geklopt en was nolens volens gedwongen aan den drinkwensch der ruwe gasten te voldoen. Ik achtte nu het gunstige oogenblik gekomen om te ontsnappen, want tot een verdere voortzetting van de reis, op de wijze zooals ik tot dusverre gedaan had, gevoelde ik weinig lust. Toen de mannen dan ook in de kroeg verdwenen waren, sneed ik den zak aan de binnenzijde open, rekte mijn stijve leden eens uit en sprong van den wagen. In 't eerst kostte 't mij eenige moeite om mijne ledematen aan hun normalen stand te gewennen. Mijn armen waren er al aan gewoon geraakt om op mijn rug te bengelen, terwijl mijn hoofd in de meening scheen te verkeerren, dat het tusschen mijn knieën thuis behoorde. Na eenige gymnastische toeren functioneerde een en ander echter weder redelijk wel en begonnen ook mijn beenen te beseffen, dat zij tot loopen bestemd waren en niet dienden om opgevouwen te worden. Ik besloot mij tot den volgenden ochtend in een schuur of hooimijt te verbergen, en daar al slapende eenige uren door te brengen. 't Was niet geheel donker, zoodat ik al spoedig er in mocht

slagen, een klein gebouwtje te vinden, dat blijkbaar vroeger tot varkensstal gediend had en waarin ik uitstekend een tijdlang zou kunnen vertoeven. Zwaar vermoeid legde ik mij op één oor en smaakte weldra de zoete geneugten van den slaap. Niet lang kon ik echter gerust hebben, toen ik al weder door luid gepraat gewekt werd.

„Ik begrijp er niets van," hoorde ik zeggen. „De dieven

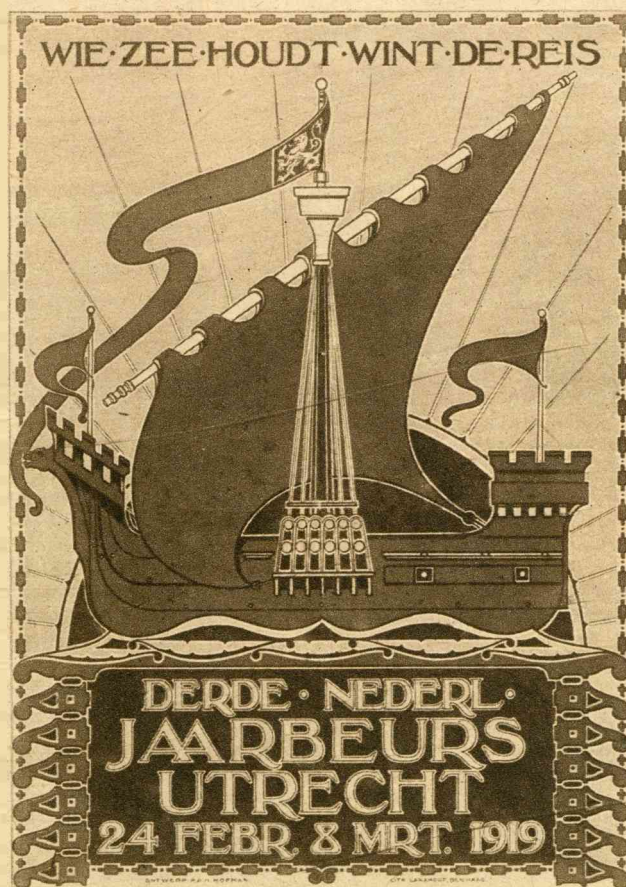
DE AANSTAANDE

— JAARBEURS —

NOG eenige dagen en de derde Nederlandsche Jaarbeurs zal haar deuren voor het publiek openzetten. Geruimen tijd al hebben de kleurige, opvallende biljetten — waarvan wij hierbij onzen lezers een afbeelding geven — vanuit de uitstalkasten en van de muren in alle steden en dorpen des lands de aandacht op deze belangrijke gebeurtenis gevestigd.

Ja, voorwaar een belangrijke gebeurtenis. Immers, van den bloei der nationale nijverheid hangt voor een groot deel de toekomst van een land af. Allen, ook zij, die er schijnbaar geheel buiten staan, hebben er toch op een of andere wijze mede te doen. Of zou ons aller welvaart niet ten nauwste samenhangen met het al of niet slagen onzer nationale industrie in haar pogingen om zich een plaats van betekenis te veroveren te midden der industrieën van de andere landen? Men bedenke b.v. maar eens hoe door de groote binnenlandsche bedrijven een belangrijk bedrag aan belastingen in 's rijks schatkist vloeit; hoe zij arbeid verschaffen aan honderdduizenden, die op hunne beurt weer aan honderdduizenden de bestaansmogelijkheid, ja aan velen welvaart en rijkdom waarborgen.

Waar het om zulke groote nationale belangen gaat

blijft ons blad, ge weet het allen, nooit ten achter om zijn medewerking te verleen. Evenals vorige jaren zal „Panorama" daarom ook nu weer een tweetal extra-groote Jaarbeurs-nummers uitgeven waarin in woord en beeld de belangrijkheid van het Jaarbeurs-instituut zal worden aangeleend.

Wat den datum van verschijnen van ons eerste Jaarbeurs-nummer betreft, het volgende: In het gewone doen zou ons eerstvolgend nummer op 26 Februari a.s. uitkomen. Daar de Jaarbeurs echter Maandag 24 Februari geopend wordt en wij dan van de opening dus slechts enkele foto's zouden kunnen brengen hebben wij besloten, dit nummer één dag later te verzenden. Wij zijn er zeker van, dat onze lezers er prijs op zullen stellen, dat zij direct na opening der Jaarbeurs daarvan een rijk geïllustreerd extra-groot nummer zullen ontvangen.

Ook waar het er om gaat de resultaten van den arbeid onzer Nederlandsche nijverheidsmannen in het afgelopen jaar in beeld te brengen, zal „Panorama" dus zijn devies: „Steeds in alles vooraan" hoog houden, en zijn abonné's zoo spoedig en zoo volledig mogelijk inlichten. En dit wel, ondanks de papierschaarste, op de meest onbekrompen wijze. Want welk geïllustreerd blad gaf, zooals wij, ter gelegenheid van deze bij uitstek nationale gebeurtenissen, ooit nog een bijna geheel nummer extra?

kunnen onmogelijk ver zijn. We zijn nauwelijks een flink half uur in den herberg geweest en de schavuiten kunnen toch onmogelijk hard geloopt hebben met twee groote zijden spek bij zich!"

Ik begreep toen, dat men reeds gemerkt had, dat de zak ledig was en de Duitschers nu aan het zoeken waren naar het verdwenen spek! 't Was onhandig van mij geweest om den zak geopend boven op den wagen te laten liggen; ik had er voor moeten zorgen alle sporen zorgvuldig te doen verdwijnen, zoodat niets verdachts ontdekt had kunnen worden vóórdat de wagen reeds uren ver van mij verwijderd zou zijn.

Onder vloeken en verwenschingen naderden de zoekenden ook mijn schuilplaats. Onwillekeurig maakte ik een beweging waardoor geritsel in het stroo ontstond en dit geluid ontging den mannen niet.

„Wat ligt daar?" bromde een van hen.

„Och, 't zal wel een varken zijn," meende een ander.

Ten einde hen in dezen waan te versterken, begon ik knorgeluiden uit te stooten. Ik deed 't werkelijk niet onverschuldig en meende stellig den zwijnenzang op hoogst natuurlijke wijze na te bootsen.

Toch zou deze imitatie mij noodlottig zijn.

„Ik geloof werkelijk, dat 't een zwijn is," viel de eerste spreker bij. „'n Zeldzaamheid in dezen tijd en in deze streek. Wat denk jelui er van, zouden wij den knorrepot maar niet meenemen als vergoeding voor het gestolen spek?"

Dit denkbeeld vond allerwege bijval en weldra grepen een zestal ruwe handen naar den denkbeeldigen viervoeter. Ik verzette mij uit alle macht en stiet de hevigste brulgeluiden uit, hopende, dat de varkensdieven daardoor zouden verschrikken en, uit vrees den eigenaar te zien verschijnen, het hazenpad zouden kiezen. Alles echter tevergeefs.

„Wat een vreemdsoortig zwijn," riep een van de kerels, dien ik in de hand had gebeten. „Ik zou zweren, dat hij een jas aan had."

Op het lawaai kwamen nu werkelijk eenige boeren aangelopen, doch mijn aanraders gingen niet op de vlucht. Zij hadden, ondanks de duisternis, te vreemde ervaringen met het varken opgedaan en hunkerden thans naar een nadere kennismaking. Na eenige oogenblikken was ik met vereende krachten uit het hok getild en nu klonk de eene kreet van verrassing na den anderen.

„Wel, Donnerwetter, 't is een kerel!"

„Wat voert die vent hier uit?"

„Waarom bootste hij de geluiden van een varken na?"

Ik werd streng ondervraagd en verklaarde toen, dat ik een rondreizende boerenarbeider was, die naar werk zocht. Mijn Hollandsch accent verried mij echter.

„Ik laat mij hangen als dat geen ontvluchte Engelschman is," was de vertolking der algemeene opinie. Hoe ik ook hardnekkig het tegendeel beweerde en zelfs op kernachtige wijze een „Gott strafe England" uitstiet, men geloofde mij niet. Als een gevaarlijk boosdoener werd ik naar het cachot gebracht en daar moest ik op een harde houten brits den volgenden ochtend afwachten. Den anderen dag werd ik reeds vroeg uit mijn gevangenschap verlost door een soldaat, die mij naar den militairen commandant in de naburige stad zou voeren.

Onderweg overpeinsde ik mijn toestand. 't Zag er niet rooskleurig voor mij uit, dat moest ik erkennen. Wel-is-waar zou ik tegenover den militairen commandant spoedig kunnen bewijzen, dat ik geen ontvluchte Engelsche krijgsgevangene was, doch een volbloed Hollander, maar moeilijker zou 't mij vallen, te verklaren wat ik zonder pas in Duitschland kwam doen! Hoogstwaarschijnlijk zou ik als een spion beschouwd worden en de behandeling van verdachten is in Duitschland verre van zachtzinnig!

Toen we echter na een half uur loopens in een bosch gekomen waren, hield mijn begeleider opeens stil.

„We zullen de rollen eens verwisselen, kereltje," zeide hij. „Nu word ik eens burger en jij soldaat."

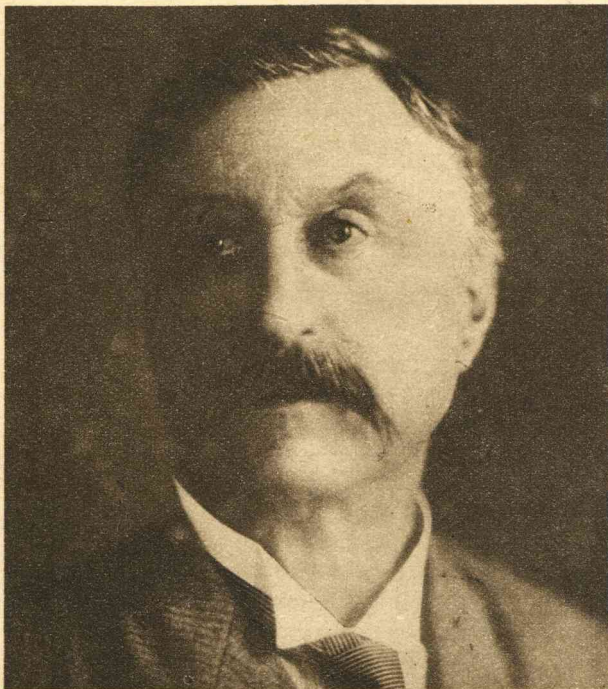
Ik dacht natuurlijk niet anders dan dat de man zijn verstand verloren had en keek hem aan alsof ik 't in Keulen hoorde donderen.

„Heusch ik meen 't," ging hij echter voort. „Het leven hier en vooral het vooruitzicht om binnenkort weer naar het front gezonden te worden, bevalt me niets. Ik wil naar Holland deserteeren, maar in mijn soldaten-plunje kom ik niet gemakkelijk aan de grens. Ik word dan te gauw door de grenswacht opgemerkt. Daarom zullen we ruilen: ik neem jouw pakje en jij krijgt het mijne."

De ruil was niet van beide kanten even vrijwillig, maar het recht van den sterkste zegenvierde (de soldaat had een geladen revolver bij zich) en ik diende er dus wel in te berusten! De gedaanteverwisseling had plaats en ik stond weldra in het bosch als Pruisisch grenadier, terwijl de ander zich in mijn pakje grenswaarts spoedde!

Ik nam de zaak maar zoo lustig mogelijk op. In elk geval was 't zoo beter dan als spion in den kerker te worden gezet! Met flinken pas wandelde ik stadwaarts en toen ik in het stadje was aangekomen, stapte ik zoo brutaal mogelijk naar de Kazerne en ging het hek door naar binnen. Intus-

schen had ik flinken honger gekregen, want het voorraadje levensmiddelen, dat ik bij mij gehad had, was met mijn costuum in andere handen overgegaan! Daarom vond ik 't héel prettig, dat men in de kazerne juist bezig was aan het ontbijt, — soep met brood en koffie, — te nuttigen. Zonder mij te bedenken, ging ik een der eetzaal binnen, greep een bord en lepel, die ik op een kastje gereed zag staan, haalde bij een der korporaals een portie eten en verorberde dit met den traditioneelen eetlust, die rauwe boonen en bit-

FEHRENBACH.

lid van het Centrum, die in de plaats van Dr. David tot voorzitter gekozen werd van de nationale vergadering te Weimar

tere soep zoet maakt. Niemand wijdde bijzondere aandacht aan mij; er waren zóoveel soldaten in de kazerne en de costuums, die zij droegen, waren alle ongeveer gelijk.

Terwijl ik nog met eten bezig was, werd ik op den schouder geklopt. Omkijkende zag ik een forschen, dikken sergeant-majoor, die mij met den vinger wenkte om op te staan en hem te volgen. — „Ga jij maar eens mee, mannetje," zeide hij. „Ik heb een mooi baantje voor jou."

Reeds wilde ik protesteeren en verklaren, dat ik eerst mijn ontbijt wenschte te eindigen, toen ik mij opeens bedacht dat men in dienst, vooral in Duitschen dienst niet aan tegenspraak gewoon is en ik groot gevaar zou looplen om in het cachot te geraken.

Ik mopperde dus alleen maar binnensmonds en volgde overigens den Cerberus gewillig.

groote verbazing werden de ruiten echter door deze bewering eer vuiler dan schooner, terwijl ze bovendien met een netwerk van kleine draadjes bedekt geraakten. Ik begreep er niets van, doch meende de oorzaak te moeten wijten aan de slechte kwaliteit der Deutsche dweilen. Daar mijn minderwaardig materiaal geen goed werk te doen is, besloot ik maar met schoonmaken op te houden en liever het bureau eens rond te snuffelen. Vooral de schrijftafel van den commandant werkte mijn bijzondere belangstelling. Ik morrelde eens aan verschillende laddjes en bemerkte toen, dat de ruiten niet gesloten waren. Nu ging ik verover aan het onderzoek en vond toen in den lessenaar pakjes verlofpassen, reeds voorzien van de handteekening van den commandant en stapeltjes broodkaarten, die klaarblijkelijk dienden om aan verlofgangers te worden medegegeven. Ik nam een tiental van deze broodkaarten, vulde daarna op eigen initiatief een verlofjas in, met een gefingeerde naam, voor een reis naar Berlijn en besloot toen, maar dadelijk te probeeren of 't mogelijk was op zulk een pas te reizen.

Ik liet het bureau van den commandant in denzelfden toestand achter als ik het gevonden had (met uitzondering van de ruiten, die duidelijk de sporen mijner werkzaamheden droegen) en stapte kalmjes het kazernehek uit, naar buiten.

Een van de gestolen broodkaarten besteedde ik geheel tot het koopjen van gebak, terwijl ik een tweede exemplaar in den bakkerswinkel voor een flesch melk vervulde. Gebak en melk moesten mij op reis tot proviand dienen. Aan het station kocht ik een kaartje naar Berlijn en tot mijn genoegen mocht ik constateeren, dat de zelf-ingevulde verlofjas keurig in orde bleek!

Zonder ongevallen bereikte ik de Deutsche hoofstad en daar aangekomen, ging ik direct de verfalliek opzoek. Nog zelden had ik zoo'n moeilijke opdracht gehad! Reeds het naderen tot de plaats, waar ik mijn onderzoek beginnen moest, had mij veel moeilijkheden en avonturen opgeleverd en nu stond ik nog feitelijk voor het begin van mijn taak. Mijn eerste werk was nu, te trachten om tot de fabriek toegelaten te worden. Ik wendde mij daartoe tot den portier en vroeg hem of er geen werkkrachten noodig waren. Naar ik vertelde, was ik, tengevolge van een verwonding, waaruit ik inwendig letsel had overgehouden, voor den militairen dienst afgekeurd, mijn bewijsstukken van definitief ontslag uit den dienst had ik nog niet ontvangen, doch voorloopig verlof gekregen om huiswaarts te gaan. De papieren zouden mij nagezonden worden. Ik toonde den portier mijn zelfingevulden pas, dien hij met een gewichtig air van boven tot onder bekeek en daarna met een goedkeurend hoofdknikje aan mij teruggaf.

„Kan je goed poetsen en schoonmaken?" vroeg hij.

Gedachtig aan mijn uitstekende prestatie op de ruiten oer kazerne, meende ik volmondig een toestemmend antwoord te mogen geven.

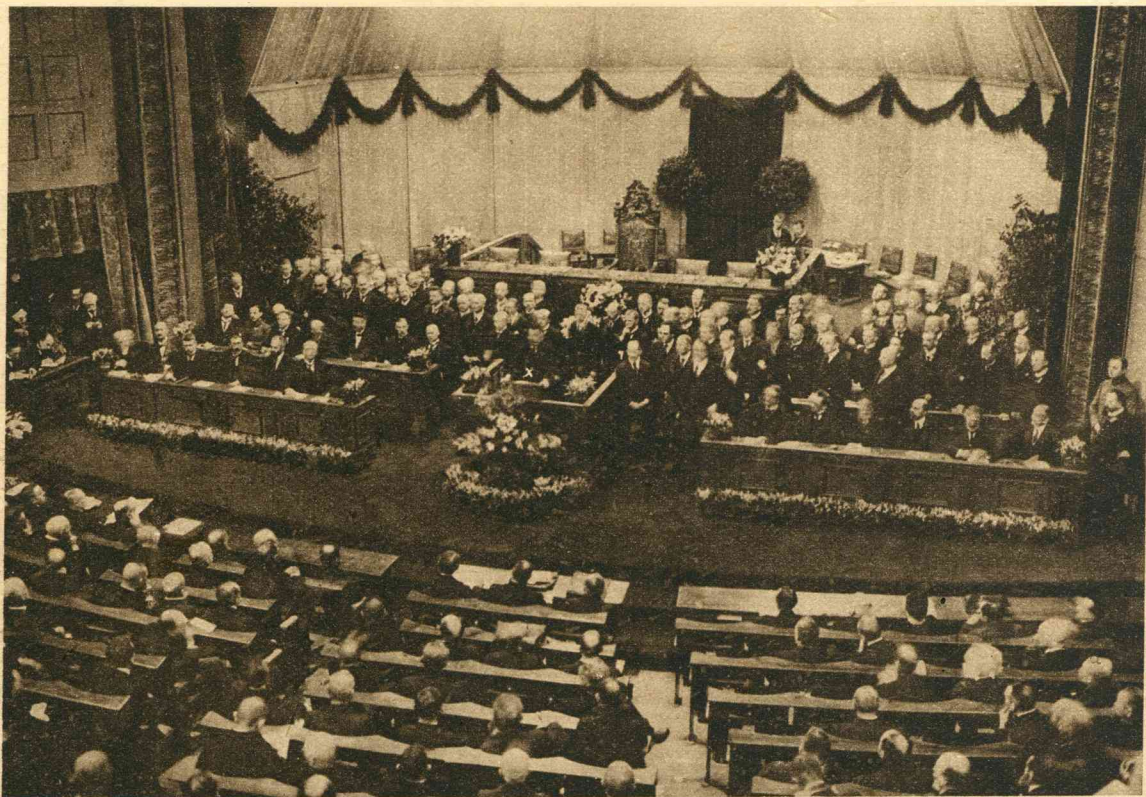
„Nu, er is een plaatsje open als laboratorium-bediende. Misschien kunnen we je daarvoor gebruiken. Ik zal 't eer aan den chef vragen."

Werkelijk bleef de ezelmoedige chef bereid, om mij in dienst te nemen. Ik dankte deze aanstelling hoofdzakelijk aan het feit, dat ik mij voorgedaan had als oorlogsinvalid, want de mannen, die goed en bloed voor het vaderland verloren hadden gehad, mochten zich in de levendige sympathie van den chef verheugen! Mijn salaris zou voorloopig 12 Mark per week bedragen — ook al omdat ik oorlogsinvalid was. Dit salaris was voor mij echter bijzaak, mijn hoofddoel was de geheimen der verffabricatie van nabootsen te kunnen beschouwen en tot dat doel was ik reeds een flink eind nader gekomen.

Als laboratoriumbediende werd ik belast met het schoonhouden van toestellen en retorten, flesschen, kookpannen en allerlei andere benodigdheden, die in een laboratorium werden gebruikt. Ik kan niet zeggen, dat dit werk mij bijstond, maar ik had gelegenheid, mijn oogen flink den kost te geven en zoo noteerde ik, welke toestellen werden gebruikt en welke grondstoffen en chemicaliën voor radig waren.

Naar ik opmerkte, werden de droge verven in de fabriek door gewone werklieden bereid. Het praeparaat waarmede deze droge verven later werden behandeld en waarvoor de imitatie-olieverf ontstond

werd echter in het laboratorium door twee chemikers, de heeren Rohacker en Pahl, vervaardigd. Wanneer het praeparaat geheel gereed was, werd het aan den meesterknecht gegeven en onder diens toezicht had de vermenging met de droge verf plaats. Hoofdzak was dus de samenstelling van het praeparaat te weten te komen, doch dit viel mij niet gemakkelijk, daar ik bij de bereiding daarvan niet tegenwoordig mocht zijn. Zooals hierboven reeds vermeld, droeg ik wel-is-waar zorg om nauwkeurig alles op te teekenen wat zich aan grondstoffen en chemicaliën in het laboratorium bevond, doch 't was een open vraag of mijn Hollandsche opdrachtgevers deze gegevens volloende zouden achten om aan de hand daarvan zelf een dergelijk

DE NATIONALE VERGADERING TE WEIMAR.

De volksafgevaardigde Friedrich Ebert (X), thans president van de deutsche republiek, houdt als zoodanig een rede voor de vergadering. (Fr. Ebert werd den 4en Februari 1871 te Heidelberg als zoon van een kleermakerspatroon geboren. Hij zelf werd opgeleid voor zadelmaker, en nam reeds op jeugdigen leeftijd deel aan de socialistische beweging. In 1912 werd hij naar den Rijksdag afgevaardigd, waar hij een der invloedrijkste leden van zijn fractie werd. In 1917 werd hij voorzitter van de hoofdcommissie van den Rijksdag, en in het laatst van 1918 volgde hij Max von Baden als rijkskanselier op.)

De sergeant-majoor bracht mij in het bureau van den commandant en droeg mij op, de geheele kamer netjes op te knappen. Daartoe werden mij emmers, vegers, bezems, dweilen, sponzen en meer dergelijke schoonmaakgereedschappen vrijgevig ter beschikking gesteld.

Nu bezit ik in tal van vakken eenige bedrevenheid, doch tot mijn schande moet ik bekennen, dat ik van schoonmaak-kunst zelfs de eerste beginselen niet versta. Desniettemin ging ik toen de sergeant-majoor mij met de emmers en bezems alleen gelaten had, vol moed aan het werk. Allereerst wijdde ik mijn aandacht aan de ruiten. Ik greep een van de grootste dweilen, dompelde die flink in een emmer water en begon toen de glazen flink in te wrijven. Tot mijn

praeparaat te kunnen samenstellen. Reeds vier dagen was ik als bediende op het laboratorium der verf-fabriek aan 't werk zonder dat 't mij gelukt was iets naders omtrent de fabricatie te weten te komen. Wel had ik mij op de hoogte weten te stellen van verschillende omstandigheden, waaruit ik mijn nut zou kunnen trekken.

Zoo behoorde 't tot mijne werkzaamheden om des ochtends op het kantoor de lessenaars af te stoffen. Daarbij kwam echter steeds mijn oude snuffelust boven en kon ik mij niet weerhouden, alle brieven te lezen, die mij onder de oogen kwamen. Vooral aan het brievenmandje op het bureau van den Directeur wijdde ik mijn volle aandacht!

Op het einde van den vierden dag vond ik in dit brievenmandje een schrijven van het Stadsbestuur van Dresden, waarin de Directeur werd uitgenoodigd den volgenden dag naar Dresden te komen tot het bespreken van een belangrijke order ten dienste van den Volkswoningbouw. Door het lezen van dezen brief kwam ik op 'n lumineus denkbeeld. Onmiddellijk spoorde ik naar Dresden (ik had natuurlijk mijn soldatenplunje weder uitgetrokken en te Berlijn een draaglijk 2de-hands heerecostuum gekocht), alwaar ik in een der drukste straten voor het raam ging zitten van een café. Nauwkeurig nam ik alle voorbijgangers op en wijdde vooral mijn aandacht aan de jongeren onder hen. Ik zocht n.l. naar een knaap met een schrander uiterlijk, die mij bij de uitvoering mijner plannen van dienst kon zijn. 't Duurde niet lang, of ik zag er een passeeren die mij wel aanstond. Ik riep het ventje bij mij in het café, liet een glas limonade voor hem aanrukken en gaf hem toen mijne opdrachten.

„Kijk eens, jongmensch”, zeide ik, „hier heb je een biljet van 10 Mark. Dat is voor jou als je stipt opvolgt wat ik je zeggen zal. Hier heb je twee telegrammen; het eerste, waarop dat roode kruisje staat, verzend je morgenochtend om 11 uur; het tweede morgenmiddag om 2 uur. Niet vroeger en niet later! Heb je 't goed begrepen?”

„Ja, Mijnheer.”

Na deze zending volbracht te hebben, keerde ik weder met den laatsten trein naar Berlijn terug.

Den volgenden dag ging ik op den gewonen tijd naar de fabriek. Zooals ik verwacht had, was de Directeur reeds vroeg naar Dresden vertrokken. Kalm ging ik in het laboratorium aan het werk: glazen potten uitwassen en metalen instrumenten poetsen. De minuten kroegen voor mij om en mijn hart popelde van bange ongerustheid. Eindelijk, tegen 12 uur, arriveerde het eerste telegram, waarin aan de scheikundigen werd opgedragen om onmiddellijk te beginnen aan 't gereedmaken eener groote bestelling voor den Volkswoningbouw. Het telegram was in zulke dringende termen gesteld, dat de chemikers zich geen tijd voor koffiedrinken gunden, doch haastig aan den gang gingen om het praeparaat te bereiden. Daar ik in het laboratorium aanwezig was, werd mij order gegeven om bij de bereiding de behulpzame hand te bieden, iets wat anders nooit gebeurde. 't Was nu echter een spoedgeval en welk gevaar viel er overigens van een dommen laboratoriumbediende voor de fabrieksgeheimen te verwachten!

Ik gaf natuurlijk mijn oogen goed den kost en was inwendig zeer in mijn schik dat het eerste gedeelte van mijn opzet zoo goed gelukte!

Daar kwam tegen kwart voor drie een nieuw telegram, met opdracht aan de scheikundigen om alles in de fabriek te laten zooals 't was en direct naar Dresden te reizen. Dat gaf natuurlijk weder een geweldige opschudding!

De trein vertrok over een half uur en de chemikers moesten zich geducht haasten om dien nog te halen. Ze dachten er dan ook niet aan om het laboratorium te sluiten, doch droegen het opruimen van een en ander aan mij op, waarna zij zich stationswaarts spoedden! Nu had ik 't terrein vrij! Voorzichtig en handig pakte ik alle potjes en glazen welke bij de bereiding van het praeparaat gediend hadden, in een koffer. Sommige apparaten bevatten het geheel bereide praeparaat; uit andere toestellen konden weder het beginstadium en verdere stadia der fabricatie geconstateerd worden! Dit alles vormde bij elkaar een kostbaar en waardevol materiaal. Zelfs iedere middelmatige scheikundige zou uit deze gegevens de wijze van bereiding met weinig moeite kunnen nagaan!

Terwijl ik nog met inpakken bezig was, kwam de portier in het laboratorium.

„Wat voer jij hier uit?” vroeg hij, ten hoogste verbaasd. „Ga me uit den weg, man,” riep ik. „Stoor me niet. Ik moet al dezen rommel van fleschen en potjes in den koffer pakken en naar Dresden brengen. De Directeur en de heeren van den Volkswoningbouw zitten er met het grootste ongeduld op te wachten.”

De portier begreep er niet veel van, doch hij liet mij begaan en z-g zonder argwaan toe, dat ik den koffer sloot en mij er mede naar buiten spoedde.

Vlug handelen bleef nu voor mij een eerste vereischte.

Binnen enkele uren zouden de chemikers hun directeur in Dresden ontmoet hebben en dan zouden mijne bedriegerijen natuurlijk onmaskerd zijn!

't Was nu zaak om zoospoedig mogelijk — wederom zonder pas — uit Duitschland weg te komen! Aan het station nam ik een kaartje naar Stettin. Ik had mijn plan den vorigen dag in alle finesses geregeld, zoodat ik wist, dat ik niet lang op het vertrek van den trein zou behoeven te wachten. In de Pruisische havenstad aangekomen wandelde ik met een ernstige en vastberaden uitdrukking op mijn gelaat het station uit. Den politieagent, die aan den uitgang stond, keek ik met doorborenden blik aan, zoodat de man er werkelijk eenigszins onthutst van geraakte, toen wenkte ik hem en fluisterde hem in 't oor: — „Is de verdachte reeds hier aangekomen?” — „Wien bedoelt u?”

„Wel, natuurlijk den beruchten Engelschen spion, over

DE NATIONALE VERGADERING TE WEIMAR.

De Spartacisten hadden gedreigd de nationale vergadering uiteen te zullen jagen. Daarom heeft de regering voorzorgsmaatregelen genomen en getrouwe troepen in Weimar saamgetrokken. Tot heden kwamen nog geen ordeverstoringen voor. Op onze foto ziet men een deel dier troepen opgesteld voor het Nationaal Theater.

wien ik aan den commissaris getelefoneerd heb. Ik ben de politie-inspecteur van Dorpat. — Weet je niets van die zaak af?” — „Neen, Mijnheer?”

„Verduiveld laksch van je chef... Nu, ga maar even met mij mee, dan zal ik den commissaris eens opbellen.”

Ik ging het eerste restaurant binnen dat ik zag en vroeg direct naar de telefooncel. Ik bleef daar ongeveer vijf minuten zonder echter te telefoneeren en ging toen weder naar den agent, die geduldig buiten stond te wachten.

„Door jelui ezelachtigheid is de schurk naar Bornholm ontsnapt,” beet ik hem toe. „Dat maakt mijn taak buitengewoon veel moeilijker. Ik moet nu ook naar Bornholm gaan, om te trachten hem door listige praatjes weder in Duitschland te krijgen en daar te arresteeren. Breng me nu gauw naar een man, die motorbooten verhuurt. De

DE NATIONALE VERGADERING TE WEIMAR.

De menschenmenigte voor het Nationaal Theater tijdens de zitting der nationale vergadering. Het standbeeld vóór het gebouw stelt de bekende deutsche dichters Goethe en Schiller voor, die beiden te Weimar leefden.

commissaris wil, dat je tot zoover met mij medegaat en tegenover den verhuurder kracht bijzet aan mijn bevel, om mij in alle stilte per motorboot naar Bornholm te brengen.”

De bootenverhuurder maakte eerst wel wat tegenstribbelingen, maar bezweek toch ten slotte voor mijne krachttermen. Terwijl ik met den schipper in de boot stapte, zeide ik tot den agent:

„Nu blijf jij hier voor de werf waken totdat je afgelost wordt. Onder geen voorwaarde mag je iemand binnenlaten en vooral moet je zorgen, dat geen der bewoners van het personeel inlichtingen verstrekt aan individuen, die hem soms mochten willen uithooren.”

't Was voor mij noodig, deze bevelen te geven, daar anders de agent naar het politiebureau teruggekeerd zou zijn en... mijn verzinsels dan direct aan het daglicht zouden komen.

Naar alle waarschijnlijkheid staat de politiemans nu nog voor de werf te Stettin op zijn aflissing te wachten!

Ik bereikte intusschen Bornholm, zond daar den schipper

terug en vertrok per eerste boot naar Kopenhagen, vanwaar ik, eveneens per schip, naar Holland terugreisde!

Acht dagen later, toen de bereiding der imitatie-olieverf aan de hand van de door mij verstrekte gegevens, gelukt was, ontving ik mijn f 10.000. — honorarium, waarmee ik weer een poosje kon rondkomen!

D.

N. V. „SCHRIJVERS-SYMPATHIE-ONDERLINGE”.

OF ze eens met me mocht komen kennismaken, schreef ze me. Ze had een schetsje gemaakt en wilde me dat laten lezen. En op een Zaterdagavond zat ze naast mijn bureau in een driehoekstoeltje, een groote gele envelop op haar schoot.

„Heeft u bezwaar om het voor te lezen?” vroeg ik, en voelde me inwendig heel klein: waarom kwam dit meisje naar mij, beginnelinge?

Nee, ze had géén bezwaar; ze vond het zoo prettig dat we van één leeftijd waren. Ze legde haar jekkertje over een stoelrug en las haar simpel verhaaltje, een aardig schoolopstel met veel onbewuste lieve dingen en teederheidjes. Het leek overigens naar niets, maar ik had den moed niet 't haar te zeggen. Bovendien: ik was geen expert. Dus draaide ik er een beetje omheen, zei dat ik me nog geen oordeel mocht aanmatigen en ried haar 't product nog eens te herzien, enkele onhandige zinnen te verbeteren. Ze glansde op in blijdschap. Zoo héérlijk vond ze het dat ze nu iemand kende dieschréef. Ze begon over groote geesten, zat met ineengeknepen handjes te praten over

de Maupassant, over Kellermann en Herman Bang. Ze had 'n goeden smaak en een begrensde maar zuiver oordeel. Het was haar een groot levensdoel om nog eens iets goeds te schrijven, maar ze had geen leiding. Ze benijdde mij zoo; ik had zooveel kennissen onder schrijvers. Vond ik dat niet heerlijk? Was 't niet als 'n verlossing om met dergelijke menschen te praten?

Ik weet niet meer precies wat ik antwoordde; ik beschreef haar o. a. 't interieur van een paar „grooten”, vertelde wat oppervlakkige dingen. Toen ging ze heen, met haar gaaf gezichtje rond en kinderlijk en haar hartje vol zonneshijn.

„Als ik maar eerst zoover ben als u,” zei ze, „als ik maar eerst den steun heb van zulke superieure menschen!... Want de grooten moeten de kleinen toch helpen, nietwaar?”

Toen ze weg was voelde ik me onvoldaan, oneerlijk. En ineens ritste ik een groot vel postpapier naar me toe en schreef haar:

„Je moet je het schrijvers-milieu niet als een paradijs voorstellen. Kunstenaar-zijn is een baantje, zooals schipper-wezen of diamant-bewerker-zijn 'n baantje is. Iedereen tracht te komen waar hij wezen wil en in de race om 't hoogtepunt te bereiken worden de zwakken vertrapt door de sterken, of nee: de relatie-loozen door hen met relatie.

Van dat „voorthelpen” moet je je niet veel illusies maken. Vergeet niet dat de concurrentie groot is, ieder graag zijn eigen waar verkoopt en zijn eigen waar gewoonlijk 't beste vindt.

Je wilt met je werk naar een van de „grooten”. Je bent jong en lief en als 't werk niet al te slecht is, krijg je het wel geplaatst. Maar je hebt toch niet een vriendin die óók schrijft en meer invloed heeft? en een die je protégéur óók kent? Want dan is 't mis.

Het is wel mogelijk dat niet alle kunstenaars zijn bezeten door nering-nijd, dat ze zich minstens drie maal per week voornemen eerlijker te staan tegenover de praestaties van hun kunstbroeders en -zusters. Maar ze houden het niet vol. Stel je voor: je werk wordt geplaatst nadat je hebt kennis gemaakt met een „grooten”. Hij heeft je erg aangemoedigd en je hebt beloofd hem op te zullen zoeken als je voor

moeilijkheden zit. De drukproef komt, daarna het tijdschrift en je ziet in ontroering je eigen naam gedrukt.

's Avonds loopt je vriendin, die 't óók gelezen heeft en er helaas! iets goeds heeft uitgehaald, even op bij je protégéur. Ze is verder dan jij en nog knapper.

„Daar ben je me leelijk ingeloopt, met dat stukje van Alwine,” zegt ze charmant, „wat een ding!”

Ineens regent het géén enthousiaste briefjes meer van je protégéur en, als je hem een volgende bijdrage stuurt, wordt deze je vormelijk geretourneerd.

Dit is een domper voor je. Maar beter nu dan later. Ik geef je een eerlijken raad: blijf uit „het milieu”. Als je werk goed is, wordt het wel geaccepteerd zonder dat de „grooten” kennissen van je zijn en het bespaart je veel heimelijke tegenwerking.

Een kunstenaar kan tegenover een gewoon sterveling een kunstenaar zijn; een kunstenaar tegenover een kunstenaar is een intrigant.”

JULIA FRANK.

Van Besneeuw en Groene

Het gehucht Riederalp in Oberwallis.

Er is misschien geen plekje op den aardbodem, dat zoozeer bereisd is geworden als het Zwitsersche bergland. Hebben we hier uitsluitend met een modelgril te doen? Beslist niet. De Alpen oefenen een zekere aantrekkingskracht uit op hen, die het genot van een grootsche natuur zoeken. Als we er een eersten blik op slaan, is het alsof een droom uit onze jeugd wordt vervuld. Van welke zijde we ook de zilvere keten naderen, steeds maakt zij op ons denzelfden diepen indruk. Die grillige witte massa schijnt te zweven boven de omliggende landen. Vooral vanaf den Dom te Milaan is de aanblik aangrijpend.

Geen wonder, dat de Alpen in vroeger eeuwen de verbeeldingskracht der volkeren in sterke mate bezigielden. De Ouden spraken met bijgeloovige vrees over die machtige witte bergen, wier toppen nog met een purperen gloed blonken, wanneer de dag reeds lang om was, alsof ze roodgloeiend waren geworden door een onzichtbaar inwendig vuur.

Wanneer we ons eenmaal op een der toppen bevinden, kunnen we nauwelijks onze oogen gelooven. De witte reuzenbloem heeft zich in al haar schoonheid voor ons geopend, en ontsluit de eindeloze gletscherwereld.

Zijn we op een lente-morgen bij het bestijgen van een berg door de dikke nevels heengedrongen, zoodat we ten slotte in de diepte beneden ons de wolkenzee zien golven, waaruit slechts de hoogste bergen te voorschijn komen, dan kunnen we ons eenigszins een voorstelling maken van het landschap in het begin van het tertiaire tijdvak, toen een deel van het vasteland nog door de zee bedekt was. In het noordwesten duiken achter den wolken-oceaan in het verschiet de blauwe, bergruggen der Jura op. Onder de wolken ligt verborgen het z.g. „Mittelland“, de vruchtuin van Zwitserland. Kleine, donkere eilandjes duiden de plekken aan, waar zich lage, met bosch bedekte bergtoppen bevinden. Heel ver in het noorden schijnt de wolkenzee gestuit te worden door den breeden zuidrug van

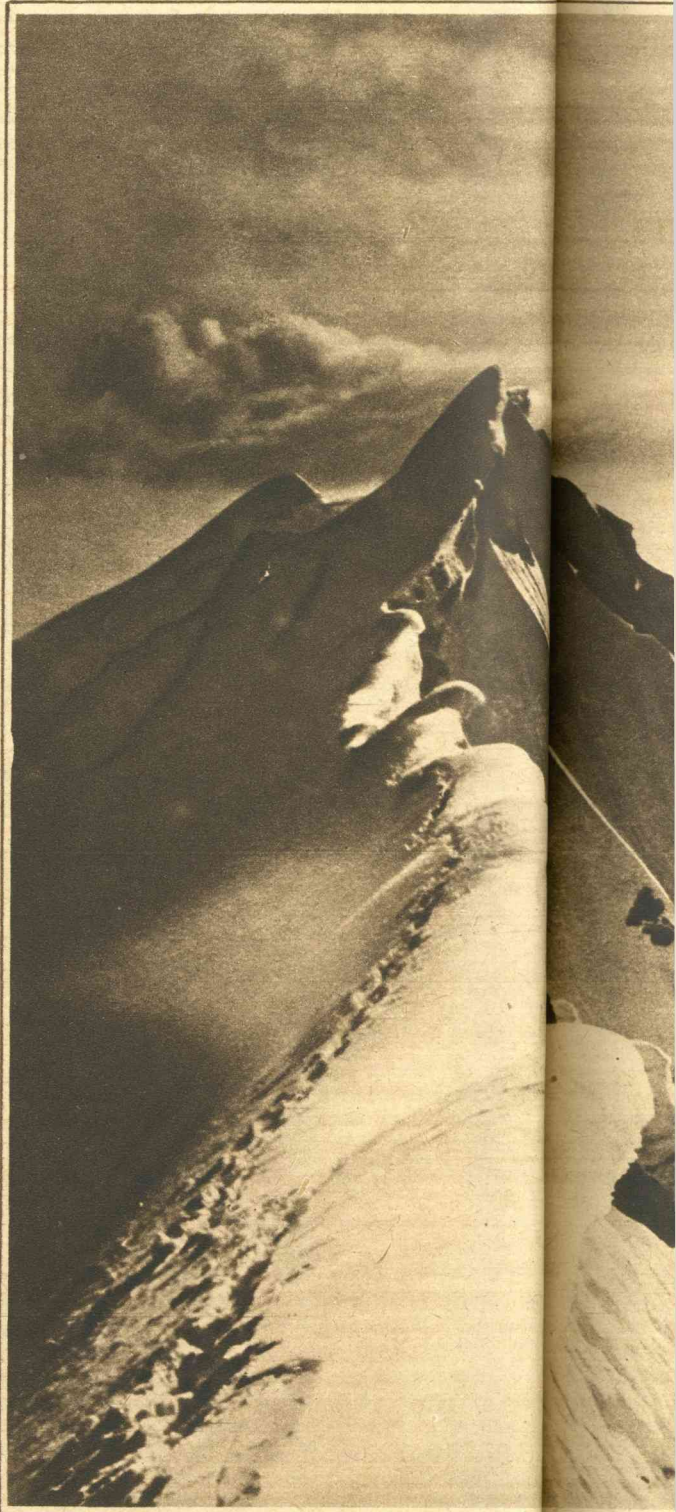
het Zwarte Woud, dezelfde plaats, waar vroeger de brand Dikwijls ko der Jura-Zee beukte.

Als de warme lentezon de wolken oplost, breidt zich tuigen jage kleurrijk tapijt aan onze voeten uit: liefelijke blauwe meater dring donkere wouden en frischgroene weiden, waardoor licht tot de zilveren linten slingeren: de rivieren. Op kinderspeel galmend gelijken de schilderachtige woningen der Alpenbewon strakblauw hier tegen de hellingen verspreid staand, en ginds in het Omgekee weer dicht op elkaar gedrongen. Vlak bij ons treedt een houdend re ruischend uit de ijskammen van het gebergte te voorschiet algeme om zijn weg te nemen tusschen de met bloemen bezamen een g alpenweiden.

Verrassend is het contrast tusschen de witte sneeuw elandsche Z groene bosschen en velden. Bij een zoo groot verschilcherp aanv temperatuur als we in het gebergte aantreffen, valt Het klim niet te verwonderen, dat ook het weder ons allerlei verbergen. Aar singen brengt. Niet zelden ziet men het op de toppen komt, bergen sneeuwen, als in het dal een zomersche warm het dal heerscht. De weersgesteldheid in door hoge bergen van elke dalbewon gescheiden dalen kan verschillend zijn. Wie de reis door weelde ver St. Gotthard maakt, is in de gelegenheid dit te constateen. Kenteeke

De Ganterist in den winter.

De top van derau (4170)

sneeuwde Bergen vroere Dalen

roeger de branding dikwijls komt het voor, dat te Göschenen een koude storm
erscht, en dikke regendruppels langs de vensters der rij-
st, breidt zich eenigen jagen als we den tunnel inrijden. Twintig minuten
lijke blauwe meren, dringt door de rook der locomotief een koperkleurig
en, waardoor zich licht tot de vensters door, en wanneer de trein langzaam uit
Op kinderspeelgoed, galmende ruimte rolt, omvangt ons verblindend zonlicht.
er Alpenbewoners, trakblauw welkt zich boven ons de Italiaansche hemel.
en ginds in het dal, Omgekeerd komt het ook voor, dat het in Tessino aan-
ons treedt een beek, udend regent, terwijl het noorden fraai weder heeft. Over
ergte te voorschijn, et algemeen kan gezegd worden, dat de hoogste alpenkam-
bloemen bezaaid, en een grens voor het weder vormen, en tevens ook de
maatscheiding tusschen het warme gebied der Middel-
landsche Zee en het koudere Middel-Europeesche gebied
o groot verschil in
antreffen, valt het
ons allerlei verras-
bergen. Aangenomen wordt, dat bij elke 100 M. die men hoo-
t op de toppen der
er komt, de gemiddelde jaartemperatuur $\frac{1}{2}^{\circ}$ C. afneemt.
zomersche warmte
in het dal begint dan ook de lente vroeger, en kunnen
ge bergen van elkaa-
de dalbewoners zich soms veertien dagen eerder in bloemen-
Wie de reis door de
eelde verheugen dan hunne bureu op den berg.
dit te constateeren, Kenteekenend voor Zwitserland is de „Föhn“, een bij-

Welkom bezoek: een bergpost in Oberwallis.

zondere, heete stormwind, die zich in de lente (ook wel in den herfst) plotseling in de dalen stort. Deze wind kan dagen lang aanhouden en doet de sneeuw zeer snel smelten, zoodat de beken aanzwellen tot woeste stroomen, en zich vaak lawinen voordoen. Met donderend geraas schuiven de sneeuwmassa's dan naar beneden. Tijdens den Föhn ontstaan niet zelden branden. De onverwachts op de huizen neervallende storm jagt het vuur uit de schoorsteenen op en brengt brandende bestanddeelen van dak tot dak over. Zoo branden soms heele dorpen af (Grindelwald, Meiringen).

De Föhn ontstaat, wanneer zich boven de bergen een gebied van hoogen luchtdruk bevindt, terwijl in het noorden en zuiden depressies heerschen. Na een Föhn is het uitzicht wonderlijk helder. Daarna treedt vrij plotseling slecht weer in.

Tot de meest grootsche verschijnselen behoort een onweder in de bergen. Buitengewoon indrukwekkend is het een onweder waar te nemen, wanneer men zich op een hoogen

berg beven de wolken bevindt. Vóórdat het onweder losbreekt, hebben reeds lang de torenvormige stapelwolken een fraai gezicht opgeleverd. Doordat deze steeds in hoogte en omvang toenemen, zijn zij bij onze bestijging van den bergtop als 't ware met ons „meegeloopen“. Het geluid van den donder wordt in het gebergte ettelijke malen teruggekaatst en van iederen slag wel tien minuten lang. Het behoeft geen betoog welk 'n ontzettend geraas een zwaar onweder dus teweegbrengt.

Na een onweder in het hooggebergte doet zich daar soms een hevige sneeuwval voor, en zoo worden zelfs midden in den zomer de bergkammen in een nieuw wit gewaad gestoken. Hierdoor ontstaat gevaar voor lawinen. Dan vluchten de zomergasten van de hooggelegen oorden in aller ij naar de warmere gebieden der meren, om voor hunne bergtochten een gunstiger oogenblik af te wachten.

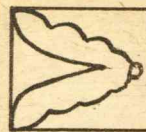
H. MENNE.

De top van den (4170 M.)

Op den Jungfrau na een sneeuwstorm.

NOODLOT

DOOR
JOH. W. BROEDELET

ij reisde in bretels en manchetknoopjes.

Daar steekt niets in.

Ieder doet wat: de een springt door hoepels, de ander conserveert oude ossen in blik, 'n derde draait knopen uit de beenderen van 'n vorig geslacht. Het leven is betrekkelijk lang. Als men rekent, dat de mensch gemiddeld 25 jaar wordt ('k heb de statistiek niet bij de hand, doch laten we nu eens suppozeeren), dan maakt dit 1300 weken=9100 dagen. Men moet iets doen, om daar doorheen te komen. Men kan maar niet halsstarrig blijven zitten, zelfs de allerrijkste niet. Het is absoluut noodzakelijk, dat we schoenen verslijten, trouwen, naar diners gaan, onzen neus snuiten, prijscoutranten laten drukken en meer van die bezigheden verrichten, zonder dat we eigenlijk weten, waar 't voor dient. Doch de feiten wijzen uit, dat men er niet buiten kan. Hij nu reisde in bretels en manchetknoopjes.

Hoe hij er toe gekomen was? Hij wist 't niet. Uit roeping? Hoe komt men tot alles? Waarom doet de een in medicijnen, de ander in sterken drank, 'n derde in gevangeniswezen? Hij was eerst 'n paar jaren op kantoren geweest. Doch dat vlotte niet: het Stanley-achtige van den *commis-voyageur* verraadde zich reeds in z'n ongedurigheid. Toen ging-ie reizen, in van alles: leverworst, fietsbanden, electrische schellen, kabeltouw, scheerzeep, amandelen. Maar 't wou niet: hij had z'n levensdoel nog niet gevonden. Weer bracht-ie 'n jaar achter 'n lessenaar door. Toen, 'n oogenblik van opperste ingeving, deed-ie den gelukkigen greep, de groote vondst, welke 'm voor goed in de veilige haven bracht van 'n geregelde, mooie verdienste: hij wierp zich in de manchetknoopjes en bretels.

Van 't eerste oogenblik af, dat-ie zich daaraan gaf, rees z'n voorspoed. 't Was 'n wonder. Reisde 'n ander met precies dezelfde knoopjes en eendere bretels, zoo waren de resultaten gering. Zoodra echter bemoeide hij er zich mee, Jean Meiers, van de firma Breukelmans Zonen, of de omzet was enorm en de fabrieken werkten dagen nacht door. Hij had 'n bepaalde *flair*, die artikelen te plaatsen. Met 'n heel aparte *chic* wist ie de fijne streep van 'n bretel, de schittering van 'n knoop op z'n voordeeligt te doen uitkomen. In de handelsreizigerswereld trachtte men 'm te imiteeren. Maar 't was toch nooit dat. Het *cachet* bleef er aan ontbreken. Jean Meiers was 'n unicum.

Zoo vloden de jaren in welvaart, noesten arbeid en aangename verpoosing in de vele hotels dezer lage landen. En Jean Meiers, tevreden, had geen hooger illusie, dan tot z'n jongsten snik te mogen blijven verkoopen die bretels en die knoopjes. Het was eten en drinken voor 'm geworden, 'n behoefte, 'n gewoonte. Met die artikelen deinde z'n leven rustig voort, als 't vlak eener spiegelgladde zee. Was hij niet te benijden boven velen?

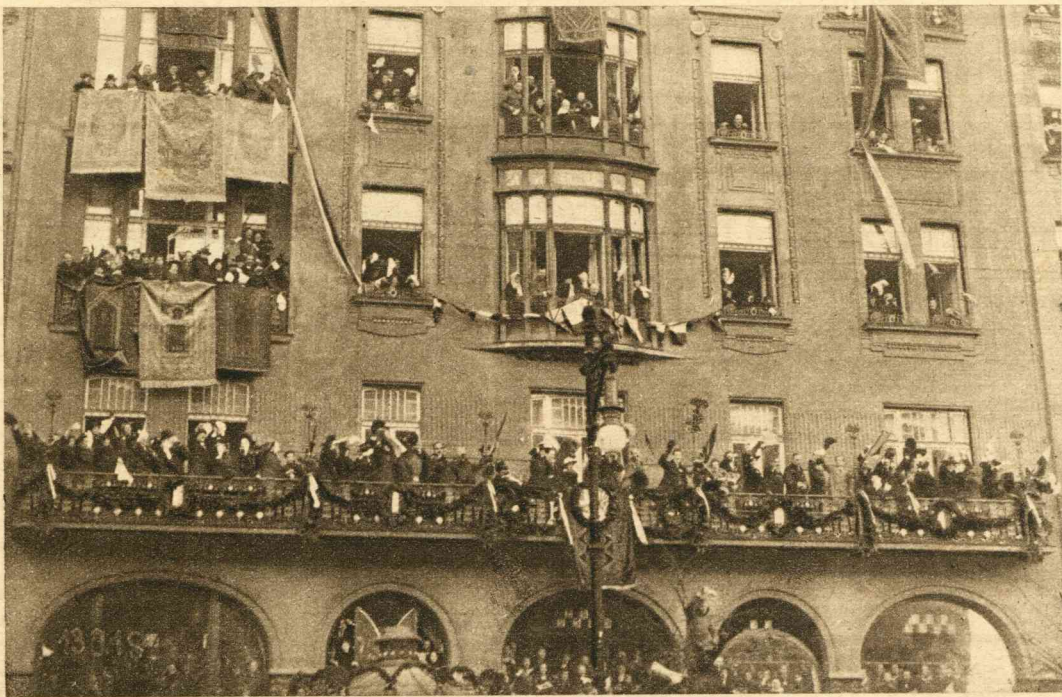
Maar helaas, er kwamen jaren, dat de golven zijner levenszee hoog gingen als torenende schuimsels, die woeden en braken en klotsten en ziedden, om bij te vergaan. Geen mensch ontkomt z'n noodlot. 't Staat altijd gereed, zich verraderlijk op den armen sterveling te werpen en tandenknersend slaat 't z'n nijpende klauwen in de weerlooze prooi. Zoo verging 't ook Jean Meiers van de firma Breukelmans Zonen.

't Was 'n tjuittende, spruitende lentemaand — vogels floten, bloemen wiegden, luchtblauw schalde, — dat onze reiziger zich argeloos waagde in 't oude stedeke Workum. Met z'n aangenaam *aplomb* trad-ie 'n winkel „in manufactures" binnen en in z'n gewone, overredende *pose*, in de rechterhand 'n bretel, in de linker 'n doosje knoopjes, presenteerde-ie zich aan de toonbank, om dadelijk van wal te steken. Doch z'n stem stakte en in wilde stuwung steeg 't bloed naar z'n hoofd. Want daar, voor de hooge laden met ellegoed, veters, corset-baleinen en wat dies meer zij, stond 'n jonge dame van ongemeene schoonheid, frisch als hloe-

Onze Politieke Prijsvraag

Zoo is de vijftiende — de dag van sluiting — onze Politieke Prijsvraag — dan verstreken, en dus de laatste geldige oplossing bij ons binnen gekomen. De laatste, die met de voorgaande, het respectabele aantal van 11258 oplossingen vormt. Die gaan wij nu nazien en sorteeren op het aantal goed-geraden namen. U begrijpt: een heel werk, dat wij vóór het afsluiten van dit nummer niet meer kunnen afwikkelen. Wij zullen al onze best moeten doen, om den uitslag in ons volgend nummer te kunnen publiceeren. Maar hoe het loopt, loopt het, u kunt er van op aan, dat wij ons door den brieven-berg zullen heen worstelen en U de beslissing in ons volgend Panorama zullen mededeelen. Onze talrijke wedstrijden hebben ons in dit opzicht voldoende vaardigheid en zelfvertrouwen gegeven om U er voor te kunnen instaan, dat wij onze belofte zullen houden.

DE REDACTIE.

DE TSECHO-SLOWAAKSCHE REPUBLIEK.

Zooals men weet is de Tsecho-Slowaaksche republiek (grootter Bohemen) door de geallieerden officieel erkend. Onze foto's in dezen nieuwen staat genomen, geven, boven: De verwelkoming door de burgers van den nieuwgekozen president Masaryk in Praag. Beneden: De aankomst te Praag van de Tsecho-Slowaaksche legioenen die aan het fransche front hebben meegevochten.

sem, blank als lirie-zeep. 't Bracht 'm gansch in de war; zijn radheid van tong begaf 'm en Jean Meiers begreep, dat in dit oogenblik over z'n leven beslist werd. Als-ie eindelijk z'n welbespraaktheid herwon, begon-ie met de gewone aanprijzing zijner artikelen, maar hij voelde dat 't niet van harte ging, werktuiglijk. En opeens schoot de Friesche schoone in zulk 'n schaterlach, dat-ie onthutst ophield. Hij vroeg naar de reden van haar vrolijkheid. Toen vertelde ze 'm, dat ze 't zoo bespottelijk vond, 'n mán, die reisde in bretels en manchetknoopjes. O, ze hield 't niet uit! En proestend vloog ze naar achter, 'r vader te roepen, die verder den reiziger maar helpen moest.

Dit voorval maakte op Meiers 'n onuitwischbaren indruk. Voor 't eerst sinds z'n betrekking bij Breukelmans Zonen, ging 't in 'm woelen, of er iets onwaardigs stak in dat reizen met bretels en knoopjes. Hij ging er gedrukt onder, werd stil, verkocht niet meer zooveel als vroeger. En, terug in Amsterdam, kwelde 'm 't beeld van die Friesche schoone uit den winkel in manufactures, liet 'm niet los, stond 'm voor den geest dag en nacht. O, hij kon niet meer buiten 'r! Geen afleiding baatte. Tot-ie, koen, 'n besluit nam, overstak naar Stavoren en de lirie-zeep-blanke z'n hart aanbod en hand. Ze keek 'm aan, vorschend. Toen schudde ze 't hoofd „Nee", zei ze, om de bretels en de knoopjes. Alles kon ze zich voorstellen, desnoods dat 'n man reisde in vijgen en stroop. Maar 'n echtgenoot in manchetknoopjes en broekhouders, dat nooit! Als hij zich 'n andere positie wist te scheppen, wie wist! Dan zou ze nog us zien.

Meiers nam z'n ontslag. Breukelmans Zonen in zak en asch. De fabrieken zetten stop. En Jean probeerde van alles: auto-mobielbanden, champagne-kurken, muilkorven, sigarenpijppjes. Maar niets lukte. Hij verviel tot armoede.

Op 'n dag boden Breukelmans Zonen, ten einde raad, 'm 't compagnonschap aan, onder beding echter, dat hij persoonlijk bleef reizen. Meiers, geen uitweg meer ziende, accepteerde. De knoopjes en bretels vlogen weer. 't Was nu eenmaal z'n noodlot. Opnieuw koesterde-ie hoop. Op

z'n kamer, voor 'n hoogen spiegel, bestudeerde hij zichzelf in die bekende *pose* van in de eene hand 'n pantalonhouder, in de andere 'n doosje. Hij kwam zich hoogst begeerenswaardig voor, begreep niet, wat de wreede uit 't verre Workum daar voor bespottelijks aan vond. Hij liet zich fotografeeren in die houding, *en face*, *profiel* en *trois quarts*. De vrienden waren er verrukt over. De firma maakte er 'n reuzenreclame mee. Overal gingen de portretten heen. Ze verschenen zelfs in geillustreerde bladen met 't onderschrift: „Jean Meiers, de bekende specialiteit in artikelen voor heeren". Moedig door 't succes, trok Jean de stoute schoenen aan, zond 'n kabinet-formaat naar den Frieschen winkel in manufactures. In 'n hoek teekende-ie persoonlijk 'n pijl doorschoten hart. 't Geval kwam per keerende post terug, met er opgekrabbeld: „Ba!" Toen gaf Meiers 't op. Hij nam 'n reclame-bretel, extra qualiteit, en verhing zich. Z'n hospita bemerkte gelukkig nog intijds 't drama en hij werd afgesneden. De dokter gaf hoop.

Doch Meiers wees aldoor op z'n maag. Die werd dus leeggepompt en tot 's dokters groote verbazing kwamen er 32 manchetknoopjes voor den dag. 't Was duidelijk: Meiers had zich op dubbele wijze willen zelfmoorden.

De firma werd er mee in kennis gesteld.

Die zond toen den volgenden brief naar Workum:

„Mejuffrouw!

Wij hebben de eer u mede te deelen, dat uw geachte beminde Jean Meiers zich heden vergreep aan 'n reclame-bretel, prima qualiteit — wij leveren u die tegen concurreerenden prijs — en 'n 32 hoogst smaakvolle knoopjes, waarmede wij steeds veel succes hebben.

Aangezien wij ons op den duur tegen dergelijke verliezen wenschen te vrijwaren en dergelijke straffe middelen ook 'n slechten invloed zouden kunnen hebben

op den algemeenen gezondheidstoestand van genoemden beminde, verzoeken wij u dringend, ons telegrafisch te verzekeren van de warme gevoelens, welke gij voor onzen firmant koestert. Kosten van telegram en huwelijks nemen wij gaarne voor onze rekening.

Onder minzame aanbeveling, verblijven wij hoogachtend, Breukelmans Zonen."

Dit was de Workumsche schoone te veel. Ze wilde niet den dood van Jean Meiers, noch 't faillissement van de gerenommeerde firma op 'r geweten hebben. Ze accepteerde.

Doch recht gelukkig zijn ze nooit geworden.

WATERLEIDING

BIJ VORST DEZE KRAAN GEHEEL
DICHT DRAAIEN: DAARNA ALLE
KRAANEN LATEN AFLOOPEN.

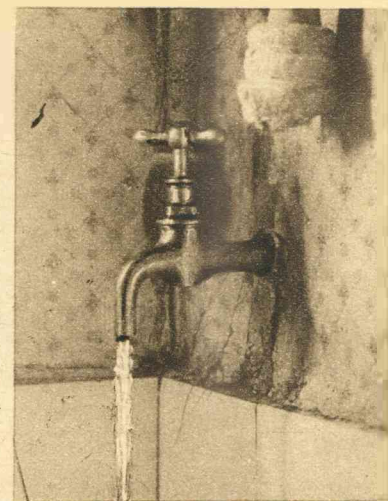

Een uitstekende maatregel van een huisheer, die verscheidene huizen, doch liever geen „vorstschade" heeft: een waarschuwing bij de hoofdkraan aangebracht.

ONZE WATERVOORZIENING EN DE VORST.

Op het platteland is de eenige manier van watervoorziening het hakken van een bijt. Deze is de bron van wasch-, drinkwater enz.

Een verkeerde methode tegen bevriezen van de waterleiding is het laten openstaan van den kraan. Bij flinke vorst bevroest de straal en daarmee het water in de buizen.

Op een andere plaats in dit nummer wordt het genot, dat de winter ons bezorgt, noemenswaardig in het licht gesteld. Wij geven op deze bladzijde daarentegen eens een inzicht in een groote zorg, aan vriezende weer verbonden, n.l.: hoe houden wij onze watervoorziening boven nul! Als de temperatuur zoo'n 8 à 9 graden Celsius onder nul komt, dan merkt zelfs de stedeling, die zoo veel stadszorg vanzelfsprekend accepteert, dat op een gegeven oogenblik de kranen geen water meer geven en dat er ergens een barst in de buizenleiding is. En als dan bij den dooi zijn kelder leeggehoosd en leeggepompt moet, dan, ja dan verwenscht hij het, dat hij vergeten heeft zijn waterleiding te beveiligen. Dat merk je pas als het te laat is. Een uitstekende maatregel zagen we onlangs in alle de huizen van een zorgzamen huizen-eigenaar, die er begrijpelijkerwijs minder op gesteld is om de schade van een gesprongen waterleiding te dragen. In zijn huizen had hij bij de hoofdkraan der waterleiding kaartjes laten hangen met een voorschrift hoe te handelen bij vorst. Dit is inderdaad een goed voorschrift. Het is beter dan de methode tegen bevriezing toegepast, om het water den geheelen nacht met een dun

terwijl het controle-toestel van den waterstand telkens weer met de blaasvlam ontdooid moet worden. De grootste en zwaarste arbeid is het leeghalen van een filter-bassin. Dit schoonmaken, verwijdering der aanslibbing, moet op zijn tijd gebeuren, wil dit belangrijke filteren goed blijven functioneeren. In den zomer gebeurt dit door eenvoudig leeg laten loopen, nu moet echter het dikke ijs (stukken van 20, 30, 40 cM. dikte!) in blokken gehakt en weggevoerd worden.

Niet minder omvangrijk is de zorg voor de straat- en brandkranen in de stad. Er zijn er duizenden, verborgen onder de bekende ijzeren deksels in de trottoirs. Geregeld worden die nagezien, in de olie gezet of ontdooid met de blaasvlam.

Zoo is 't met ijs als met alles in ons leven: het geeft naast genot ook de noodige zorg!

V.

De luchtbuizen in de filterbassins der gemeente-waterleiding moeten voortdurend worden vrijgehouden.

Hoe de boeren hun pomp tegen bevriezen beschermen.

De gevolgen van het springen eener waterleiding bij ingetreden dooi: Het ondergelopen huis wordt leeggepompt en leeggehoosd.

Het waterstands-controletoestel der gemeente-watervoorziening moet telkens weer ontdooid worden.

straaltje uit den kraan te doen loopen. Bij harde vorst bevriest zoo'n straalje soms toch, of de afvoerbuis aan den gootsteen raakt bevroren en de keuken is den volgende morgen een waterbassin of een miniatuur overdekte-ijsbaan.

Er zijn waarlijk nog stadsmenschen, die tegen deze eenvoudige methode mopperen! Moesten zij eens buiten wonen! Voor een beetje waschwater, zelfs voor drinkwater moet er in het ijs van 10, 20 cM. een bijt gehakt en elken dag opengehouden worden. Soms al in den huiver-kouden ochtend als het nog steenen dik vriest. Of, als ze over een welpomp beschikken, dan moet die stevig ingepakt worden met hooi en een zak erover, anders is er den volgende ochtend geen vloeibaar water, doch een onwrikbare cylinder ijs in de pompbuis, die vrijwel niet te ontdooien is.

Het ligt voor de hand, dat het groote waterleidingbedrijf ook last van de vorst ondervindt. Water is er, zelfs bij de strengste vorst, altijd genoeg, maar toestellen, instrumenten, enz. moeten voortdurend be-

De honderden brandkranen in de steden worden geregeld in de olie gezet en ontdooid.

De Wijsgeer in de Keukenkast.

Op een goeden dag was 't opstand in de keuken! Ieder had genoeg van zijn gewoon dagelijksch werk. 't Werd zoo saai, om altijd hetzelfde te doen! De eene dag ging precies net zoo voorbij als de andere. Dat kòn toch niet langer.

„Wat is het leven zonder een veranderingetje, zoo af en toe?” riep de pook luid. „Valt er nu nooit eens iets beters voor mij te doen, dan het vuur op te stoken?”

„Ik denk er precies hetzelfde over, vriend,” antwoordde de tang en zette deze betuiging klem bij, door even moedwillig uit te glijden, in het ouderwetsch haardstel.

„Ik ook!” riep de waterkan. „Denk je nu, dat ik lust heb, om maar steeds naar de kraan te wandelen, en mij daar te laten vullen tot de rand, dat ik verga van benauwdheid? Dank je! Ik zal wel maken, dat ik een barst in mijn hals krijg, dan heb ik rust.”

Die „stakingskoorts” scheen aanstekelijk. Ook de stoelen begonnen.

„Wij voelen er ook niets voor, om voortdurend bezeten te worden! 't Is je nog al geen zware last, dien we te dragen krijgen van de dikke keukenmeid.”

Is het nu wonder, dat de stoof klaagde: „Daar weet ik van mee te praten, want haar voeten alleen zijn al zoo zwaar; en ik ben nog zooveel kleiner.”

„Maar wie nog wel het meest van alles rust noodig heeft, dat ben ik toch zeker,” tikte de klok, die boven den schoorsteen hing. „Jaren heb ik hier onafgebroken den tijd aangegeven, waarop ieder zijn werk moest verrichten. . . . Me dunkt, nu mag ik toch wel eens slapen, hè?”

De klok was nu eigenlijk de eenige bepaalde „staakster”; de overige „keukenwerkers” kwamen overeen, dat ze niet bepaald zouden ophouden met werken, maar diën arbeid zouden kiezen, waarin ze het meest plezier hadden, en dat op hun doolie gemak natuurlijk!

Den volgenden dag gaf de klok het sein door af te treden, met luid gesnor. Niemand anders wist nu meer iets van den

tijd af, en daardoor al vast, liep alles in de war. De kolenschop versliep zich twee volle uren en de pook wilde dienst doen als kamerschuijer, maar deed dat eenigszins „hardhandig” op z'n zachtst gezegd; — en de kamerbezem hielp kruimeltjes vegen, wat ook wel wat woest ging, zoodat een kopje en schoteltje brak, waarop de vrouw des huizes nog al bijzonder gesteld was; bovendien overreed hij ook een botervlootje, dat omgekeerd op het karpel terecht kwam.

De stoelen marcheerden het heele huis door, liepen iedereen in den weg; de kolenbak wilde dienst doen als braadpan, maar de aardappeltjes, daarin gebakken, smaakten niet lekker!

DE WERKSTAKING.

Kaam'raden, hoort, de hond is vrij.
Laat u niet langer knuchten;
Werp af des menschen tyrannij
Staat pal voor uwe rechten.
Waartoe dat jammerlijk gehuil
En nutteloos verwijen?
Waa voor heb je een grooten muil
Dan om flink mee te bijten?

Den waren trekken, zwaa' be'aan.
De baas zijn huis bewaken,
Gemuilkorf langs de stra en gaan,
Da's uit! We moeten staken!
We wil'en niet meer op bevel
Dood iggen, poot'es geven,
Met een kaal be n als eenig maal.
Maar — een hondwaardig leven.

We stichten een groot hondentrijk
Vol vrijheid hier beneden;
Waar alle honden zijn gelijk
En iedereen tevreden.
We eten ons dan daaglijks zat
Aan klui, zooveel we wen'schen,
En de afgekloven beenen? Wat — —!
Die geven we aan de menschen!

Toen gingen de tang en de melkkan, gezamenlijk naar de pomp; maar onderweg struikelde de tang met haar lange beenen over haar kameraadje; en de arme melkkan brak

haar nek! . . . — „Och, dat komt, je bent ook zoo ruw en wild!” zuchtte de kan.

„Ja, zusje. Je moet bedenken, dat ik altijd gewend ben geweest, met den harden kolenbak om te gaan, en jij bent nu ook zoo fijn en teer!”

In waarheid trok hij zich het ongeluk erger aan, dan hij wel blijk wilde geven!

Intusschen had de ketel ook genoeg van het altijd op den haard staan, en moeten koken. Dus nam hij zijn deksel op, en marcheerde den tuin in, om de bloemen water te geven. Dit deed hij heel zorgvuldig en met de grootste rechtvaardigheid, maar ongelukkig had hij wärm water gegeven, in plaats van koud, en zoo verschroelden de arme bloemenkinderen onder de hevigste smarten! . . .

„Dat is toch al heél jammer,” zuchtte de ketel en hij was niet minder bewogen, dan vriendin tang.

Zoo ging het heel den dag door; tot de keuken in de grootst wanorde was.

„De meid komt morgen terug,” luidde de pook in. „Zullen we nu doorgaan met ons plan, of . . .?”

„O, neen, in Hemel-naam; laten we alles maar weer heél gewoon doen! Dat is toch vrij wat beter,” riep de tang, vol overtuiging.

En de ketel betreurde, uit den grond van zijn hart, de bloemen, die zoo wreed den dood hadden gevonden, door zijn vergissing. Ook de bezem had nog tal van ongelukken toegebracht; en dus feitelijk waren ze allen éven blij, dat de „staking” opgeheven werd. Alleen de oude klok aan den keukenmuur, dië genoot nog steeds haar zoete rust.

En heel wij ge rig sprak toen de slanke peperbus:

„Weet je, wat nog het meeste waard is in 't leven? . . . Liefde tot je werk! Zoo ooit, dan hebben wij 't ondervonden. Jammer maar, dat we nu geen van allen in staat zijn, onze ervaring op te teekenen.”

. . . En hoe 't nu komt, dat zou ik heusch niet weten te zeggen, maar ze is toch voor de vergetelheid bewaard gebleven! . . .

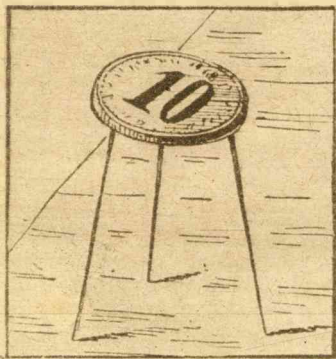

Het vrolijke hoekje

Het onbeweegbare muntstuk.

Ik zal jelui hier iets leeren, waarmee je bij je vrienden, die onze Kinderrubriek niet lezen, pret kunt hebben. Je steekt in de tafel drie spelden eenigszins schuin naar elkander toe en legt hierop een geldstuk. Nu zeg je: „Blaas dit er eens af!” Dat schijnt een kleinigheid, maar 't is 't niet. Het geldstuk zit vast, alsof het aan de spelden gekleefd is. Het zal dan ook aan uw vrienden, die het kunstje niet kennen niet gelukken, hoe hard ze ook blazen.

Eindelijk wordt je verzocht het voor te doen. Je legt nu je kin op de tafel, en je onderlip een weinig vooruit. Als je nu

blaast, gaat de wind niet rechtuit, maar naar boven en komt alzo onder het geldstuk, dat nu van de spelden afvliegt.

Denkt er echter wel om, dat je het kunststukje probeert op een oude keukentafel of plank en niet op Moeders mooi geboende tafel, want o wee . . . Maar daarvoor zijn jullie veel te verstandig.

Ons Babbelhoekje.

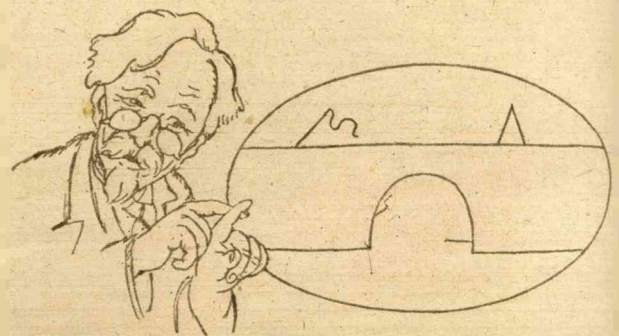
Alphons van Rosmalen. — De regelen waarnaar het spel „Boerenschroom” gespeeld moet worden, luiden als volgt:

Art. 1. Voor men begint te spelen, zet elk 15 à 20 Speelpenningen in den pot. Art. 2. De zes eerste kaarten worden volgens het nummer aan den meestbiedende verkocht en de opbrengst in den pot geworpen; de zevende en de achte kaart worden aan den minst-eischende gelaten en uit den pot betaald (dus bij die daarvoor uit den pot de minste vergoeding eischt, krijgt deze kaarten). Die den ontvanger heeft, mag geen boer er bij nemen. Overigens kan ieder zooveel kaarten koopen, als hij verkiest. Art. 3. Na de verkoop wordt de Burgemeester het eerst met de dobbelsteen en vervolgens elk op zijn beurt (met de zon om). Art. 4. Zooveel oogen als iemand werpt, zonder de letters B of S, op de dobbelsteen, zooveel penningen ontvangt hij uit den pot, doch is er eene B bij, dan is dit voor den Burgemeester, staat er eene S bij, dan trekt de Secretaris zooveel penningen als er oogen gegooild zijn. Art. 5. De ontvanger trekt, zoo menigmaal er een niet geworpen wordt, één penning. Is het een niet zonder letter, dan noemt men het personeel en moet betaald worden door dengene, die geworpen heeft. Is het een niet met een letter, dan noemt men het verponding, geslacht of gemaal, en moet door een der boeren betaald worden. Door Bart als er een B, door Sijnen als er eene S bij is. Deze belastingen, zoowel personeel als verponding enz. worden telkens met één penning verhoogd, zoo dikwijls er B S dat is Boerenschroom geworpen wordt. Deze verhoging wordt telkens door den veldwachter aangekondigd, voor welke aanzegging elke speler één penning betaalt. Art. 6. Wanneer eindelijk meer oogen geworpen worden, dan er speelpenningen in den pot zijn, begint het proces over de laatste

penningen. De zes laatste kaarten of de letters komen nu niet meer in aanmerking; slechts de advocaat en de klerk oefenen hunne praktijk uit. De advocaat ontvangt zooveel penningen van den werper, als deze meer oogen geworpen heeft, dan het getal speelpenningen bedraagt. De klerk echter ontvangt voor elk niet, die er geworpen wordt, een penning van den werper. Dit duurt zoo lang tot iemand een worp doet, waarvan het getal oogen met dat der overgeblevene penningen overeenstemt. Werpt iemand intusschen minder oogen dan er penningen in den pot staan, dan trekt hij uit den pot nog zooveel, als er oogen geworpen worden.

Oplossing Prijsraadsel 4.

Deze oplossing is in een gedeelte van onze vorige

Kinde rubriek niet afgedrukt. Daarom wordt ze hier nog eens overgeplaatst.

OOM TOM.

DE RACE MET DEN DOOD DOOR G. H. PRIEM

(5)

(Vervolg.)

is wezenlijk niets, kindlief, hoe kom je er bij?

— Ik zag het aan je gezicht. Je durfde me niet aankijken.

— Wat ben je toch een ongeloovig meisje!

— Dat ben ik, maar met me dat te zeggen maak je me niets wijzer. Is er iets?

Ze keek hem met zulke angstige oogen aan, dat het hem wee om 't hart werd en zijn gezicht plotseling een ernstigen trek kreeg.

— Maud, ik zal je meer zeggen dan ik eigenlijk zeggen mag en dat is niet veel, doch het moet je toch genoeg zijn. Zeker, er is wat, maar niets om je ongerust over te maken. Ik moet weg, daar gaat niets van af en ook niets zal me daarvan terughouden, zelfs jij niet, omdat... omdat het dringend noodig is voor ons beider geluk. Ben je nu tevreden?

— Neen, tevreden in 't geheel niet, maar als je me niet meer kan en mag zeggen, zal ik zwijgen. Gerust ben ik echter niet. Ik heb vannacht gedroomd van het waterfeest en ik zocht overal naar je, maar ik zag je nergens. Dat heeft me heel angstig gemaakt en daar mag je nu om lachen, zooals papa er straks om lachte, maar een feit is het, dat die droom op me drukt, dat hij me ongelukkig maakt...

Ze had de tranen in de oogen en ze zou zeker in snikken zijn uitgebarsten, als niet John was binnengekomen met den uitroep:

— Raad eens wien ik daar uit de garage heb gehaald?

En toen hij geen antwoord kreeg:

— Jenny! Jenny van Mr. Pears!

— Fameuse jachthond, zei Stephens. Die was zeker op weg naar 't leeg kippenhok. Maar toen hij den naam van Mr. Pears hoorde, had zijn gezicht zich toch even vertrokken.

Toen Stephens den volgenden morgen het beloofde bezoek aan Mr. Pears bracht, wandelde deze al met groote stappen in den oprijweg heen en weer.

— Ik had je al tegemoet willen komen, riep hij hem toe, maar ik wist niet welken weg je nemen zou. Er is groot, heel groot nieuws!

— Zoo, zei Stephens, die zich niet bijzonder op zijn gemak voelde.

— Ja, ongelooflijk groot nieuws! Hoe komt alles zoo opeens!

Stephens wandelde naast hem voort, wachtend op een nadere verklaring.

— Stel je voor, dat er nog een liefhebber is!

Het was een juichkreet, welke over Mr. Pears' lippen kwam, het was de jubel van een man, die zich op het toppunt voelt van alle denkbare geluk.

— Wa... wat? stotterde Stephens, u zegt, dat er nog...

— Ja, dat er nog een liefhebber is, maar maak je daarover niet ongerust, mijn jongen!

Misschien komen er als de aankondiging in de couranten is verschenen, nog wel tien. Dat is een gewoon psychologisch verschijnsel.

— Ik weet het, antwoordde Stephens, men constateert af en toe ook een soort zelfmoord-epidemie, maar met dat al is het voor mij verre van aangenaam.

— Waarom? Het geld...

— O, dat geld interesseert me evenmin als u, maar de eer... Ik had gehoopt de eenige te zijn, die den moed zou hebben... En wie is de ander?

Mr. Pears nam hem mee naar zijn kamer.

— Je bent gisteren tegen mij openhartig geweest, ik wil 't tegen jou ook zijn. Hier is de brief, zie hem zelf in. De man vertelt, dat hij de bekendmaking heeft gelezen en dat hij 't waagstuk ondernemen wil, omdat hij aan zijn bestaan toch geen waarde hecht, zoo hij niet in staat is zich een groote som gelds te verschaffen. 't Is voor hem een kwestie van to be or not to be. De handtekening is zeer onduidelijk, maar het adres is gelukkig nauwkeurig.

Stephens vouwde den brief los en keek het eerst naar den naam.

— Alai Chunalud, zei hij, verbleekend.

— Chun... Chunalud? vroeg Mr. Pears, ken je dien? Wat is het voor iemand? Is 't een sportsman?

De ontsteltenis van Stephens was hem geheel ontgaan, zoozeer was hij vervuld van 't geval zelf.

— Ik was met hem op de boot, verklaarde Stephens. Hij moet zoiets zijn als particulier secretaris van den Sultan van Djalai en kolonel bij de inlandsche troe-

pen. Men heeft hem voor een groot bedrag aan juweelen onttolen. Mr. Danmore vernam dit tenminste van inspecteur Dews. Overigens is de zaak zooveel mogelijk stil gehouden.

— Wat heel jammer is.

— Jammer?

— Zeker! Stel je voor wat een emotie dat verwekt zou hebben: de particuliere secretaris van den Sultan van Djalai, een kolonel, over wien alle couranten hebben geschreven... Zou ik nog geen bijzonderheden aan de pers kunnen opgeven?

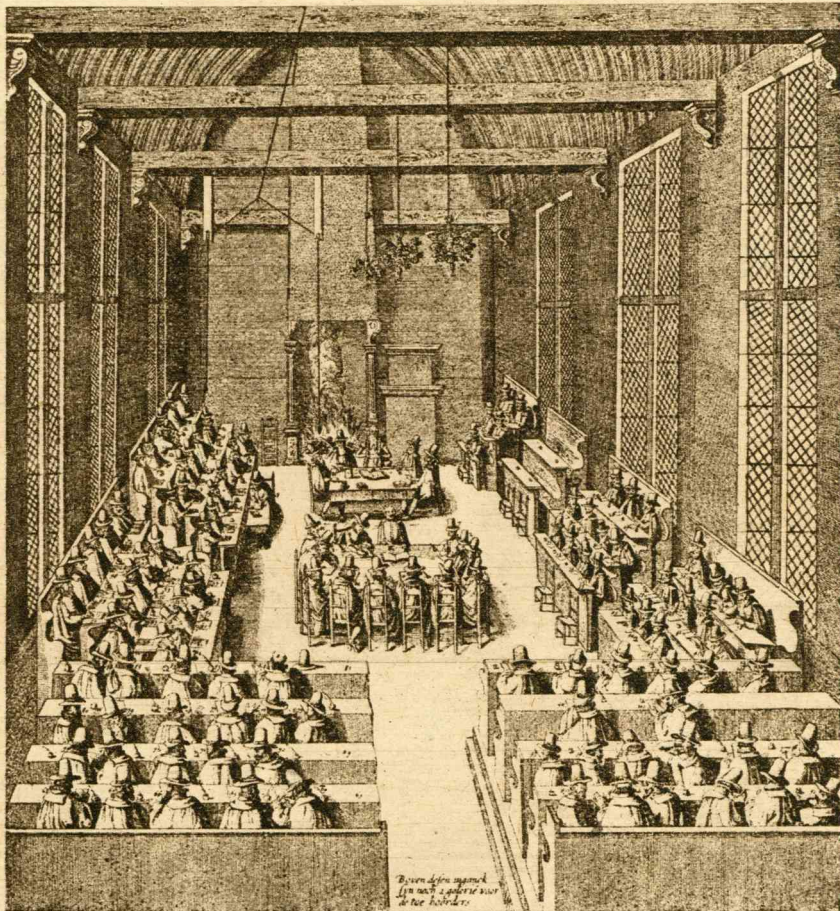
— Hij zal daar misschien bezwaar tegen hebben.

Dat is zoo. Nu, dan maar niet, maar jammer is het, dat is zeker. En willen we nu nog even onze zaak bespreken? We zullen een kleine schriftelijke overeenkomst dienen aan te gaan. Ik heb al zoo een en ander in concept gereed. Luister eens!

Hij haalde een papier uit zijn lessenaar en las de overeenkomst voor, van zijn kant het uitbetalen van twee maal honderd duizend dollar indien de heer Stephens er in slagen zou in een raceboot van Sarah-place naar de Meadow-rivier te komen via den waterval. Van den anderen kant nam Mr. Stephens op zich, in 't geval dat hij zich op 't laatste oogenblik bedacht, aan den heer Pears alle gemaakte onkosten te vergoeden en een schadeloosstelling van honderdduizend dollar bovendien.

— Dat vind je toch zeker billijk, nietwaar? Zaken zijn zaken, zoowel deze als elke andere.

Ik vind het heel goed. Vooral de schadeloos-

300-JARIG BESTAAN DER REMONSTRANTSCHER
BROEDERSCHAP.

Dit jaar is het 300 jaar geleden, dat de Remonstrantsche Broederschap gesticht werd. Hoewel een kleine gemeente, heeft zij zich toch steeds midden in het leven der burgerlijke gemeenschap bewogen, en haar 300-jarig jubileum is daarom wel een aanleiding om getuigenis te geven van haar geschiedenis en karakter als kerk. Tot dit doel verscheen bij A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. te Leiden een gedenkboek, getiteld: „De Remonstranten”, samengesteld door Dr. G. J. Heering, met medewerking van een aantal geleerden en verlicht met 40 illustraties. Wij twijfelen niet of dit werk zal in deze dagen van gisting, maar ook van oplevend godsdienstig gevoel, de belangstelling ondervinden, die het ruimschoots verdient. Het is verkrijgbaar: ingenaaid, gebonden, en in keurband. Een prospectus, dat gratis verkrijgbaar is, geeft daarover alle verdere inlichtingen. De afbeelding hierboven is genomen naar een der illustraties uit het boek, voorstellend de Synode van Dordrecht (November 1618—Mei 1619), waarop de Remonstranten, de Hervormde vrijzinnigen van dien tijd, werden uitgebannen.

stelling acht ik in verhouding tot de uitgeloopte som zeer laag.

— Best, dan zullen wij dit in duplo overschrijven en beiden onderteekenen.

— Uitstekend.

Een kwartier later waren de twee afschriften gereed en de handteekeningen gezet.

— Nu hebben we nog alleen den dag te bepalen, zei Mr. Pears.

— Ik laat dit geheel aan u over, als ik maar een dag of acht tijd heb om mijn zaken te regelen.

— Als we dan eens afspraken morgen over acht dagen?

— Mij wel.

Eenige oogenblikken zaten beiden stil en dachten na. Plotseling zei Stephens:

— Zou Maud niets vermoeden, Mr. Pears, wanneer zij hoort dat u eensklaps iemand gevonden heeft voor het waagstuk? Zal zij mijn afwezigheid daarmee niet in verband brengen? Maud is een zeer intelligent meisje.

— Ik spreek alleen van dien kolonel, dien Chun... Chunalud.

— Juist, dat is een idee, dan zal zij geen argwaan krijgen. En nu, Mr. Pears, ga ik heen. Ik vertrek nog vandaag van Moorly-Castle. Morgen over acht dagen 's middags twaalf uur ziet u mij terug.

— Ik wacht je hier en met mijn auto breng ik je naar Sarah-place, waar je alles in gereedheid vinden zal.

Op den terugweg naar Moorly-Castle dacht Stephens over alles na, over Maud, over Mr. Pears en diens cynisme, over den korten tijd, welke hem restte en waarin zooveel moest gedaan worden en niet het minst over Alai Chunalud, die zoo plotseling zijn pad kruiste.

— Mijn plan staat vast. Ik kan geen moord op mijn geweten hebben, zei hij.

In den loop van dien middag vertrok hij.

VI.

James Blackhurst legde het boek met een zucht neer en zei:

— Het leven is toch eigenlijk vervloekt vervelend!

Toen stond hij op en stak een sigaret aan, daarna keek hij op zijn horloge dat zeven uur wees, toen naar de overzij van de straat, waar een jongmensch op het balkon een deuntje stond te fluiten.

— Bah! hernam James Blackhurst, rekte zich uit en geeuwde, zeven uur! En iemand, die om twaalf uur pas opgestaan is, kan toch moeilijk naar zijn bed gaan vóór drieën, dat is dus nog zes uur voor de borst! Wat moet ik erin doen?

James Blackhurst was een vijftiger, flink van lengte, niet te gezet, met een verstandig gezicht en vooral een paar sluwe glinsterende staalblauwe oogen.

Zijn grootste fout was en was ook altijd geweest zijn luiheid.

Hij zelf had voor deze negatieve deugd heel andere namen, beweerde dat hij zeer filosofisch was aangelegd, dat het leven de moeite niet waard was zich er druk over te maken, dat een mensch maar heel weinig behoeften had en niet van den morgen tot den avond zich behoefde af te heulen om te kunnen bestaan.

De bewering van James Blackhurst dat de mensch weinig behoeften heeft, is volkomen waar, maar hij vergat er bij te voegen, dat er uitzonderingen zijn en dat hij tot een van deze uitzonderingen behoorde. Hij hield van een lui leven en van een goed leven.

Nu kan men dit zeer wel combineeren als men in de combinatie ook nog het onmisbare geld opneemt en dit laatste ontbrak hem van huis uit.

Ik kon wel eens beginnen met te gaan dineeren, zei hij, zijn half afgerookte sigaret in het aschbakje leggend.

Hij nam zijn panama, zijn handschoenen, zijn wandelstok en was juist op het punt te vertrekken, toen aan zijn kamerdeur geklopt werd.

— Binnen! riep hij minder vriendelijk, omdat hij het vervelend vond gestoord te worden.

Maar toen de deur geopend werd en de bezoeker binnentrad, veranderde zijn gezicht opeens en vroolijk verrast riep hij uit:

— Wel, te duivel, wie had dat gedacht? Ben jij daar, Stephens? En waar kom je vandaan?

— Van Moorly-Castle antwoordde de binnenkomende, en acht dagen lang blijf ik hier om mijn zaken met jouw hulp in orde te brengen.

— Heb ik van mijn leven! Maar dat wil toch niet zeggen, vriendlief, dat ik gedurende die acht dagen zal moeten werken als de eerste de beste werkmans, die den kost moet verdienen voor zichzelf en voor het heele huishouden van zijn patroon?

— Je zal in elk geval je bekende, al te groote gemakkelijheid wat hebben af te leggen. Ik herinner me een tijd, dat je ook in de noodzakelijkheid verkeerde dat te doen.

— Den bewusten avond, dat ik jou weer tegenkwam, met nog precies een dime in mijn zak. Toen was er een prikkel, toen bestond het heilige moeten, maar dat bestaat nu noch voor mij, noch voor jou.

— Je kan over mijn toestand moeielijk oordeelen, schoon ik je twee maal een langen brief heb geschreven om je eenigszins op de hoogte te brengen, op welke brieven ik evenwel nooit eenig antwoord mocht ontvangen.

— Er is geen ellendiger, vadziger periode, amice, dan die, welke ik thans doormaak, de periode der vetvorming. Ik begin in gewicht en in omvang toe te nemen. Wat me mijn heele leven niet wilde gelukken gebeurt thans. Ik krijg een onderkin en zelfs het begin van een buikje.

— Dan geloof ik dat ik juist op den rechten tijd kom.

— Je kan 't bij 't ware eind hebben, maar om de werkzaamheden voorloopig niet stop te zetten, zou ik je voor willen stellen met me mee te gaan dineeren, dan kan je onderwijl me eens kalmpjes inlichten.

— Voor een kleine fysieke versterking voel ik ook wel iets, zei Stephens. Komaan dan maar!

Ze gingen naar een restaurant in de city en namen aan een tafeltje plaats in den hoek bij 't raam.

James Blackhurst nam de spijskaart en onderwierp haar aan een grondig examen.

(Wordt vervolgd.)

J. M. VAN KLEEFF.†
Te 's-Gravenhage is op 68-jarigen leeftijd overleden de heer J. M. van Kleeff, in leven hoofdonderwijzer en secretaris van de Vereniging Kinder-voeding.

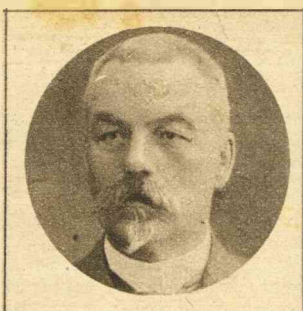

F. W. MENGELBERG.†
Op 81-jarigen leeftijd is te Utrecht overleden de bekende beeldhouwer en bouwkundige F. W. Mengelberg.

GORCUMS MANNENKOOR „CAECILIA“.

directeur de heer K. Boon, herdacht onlangs zijn 50-jarig bestaan met het geven van een feestconcert. Mede werd opgevoerd de fantasie „Apollo op 't Festijn“ van H. A. van Goch te Amsterdam. De auteur vervulde zelf de hoofdrol.

H. J. SCHILTE.†
Te IJsselstein overleed de heer H. J. Schilte, sedert 1903 lid van de Provinciale Staten van Utrecht en meer dan 30 jaar lid van den Raad der gemeente IJsselstein.

DR. H. A. E. SMEENK.
Den 8sten Februari II. is te Breda overleden Dr. H. A. E. Smeenk, oud-directeur-geneesheer van het Krankzinnigengesticht te Pretoria en sedert 1914 gemeente-geneesheer te 's-Gravenhage.

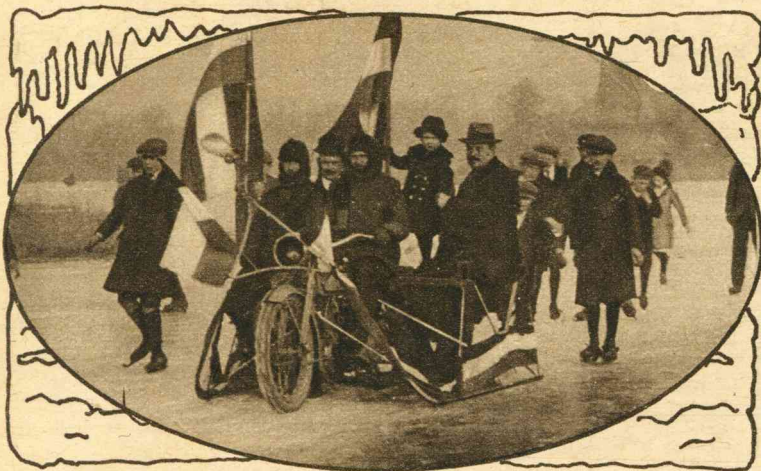
HANDEL IN LEVENSMIDDELEN-BONS ENZ.

Op het Jonas Daniël Meyerplein te Amsterdam vond sedert geruimen tijd een handel in levensmiddelen-bons, broodkaarten, enz. plaats. Daar deze handel zich steeds uitbreidde, zag de politie zich genoodzaakt in te grijpen en de zwendelaars uiteen te jagen.

TWEEDE CENTRALE KEUKEN TE AMSTERDAM.

Aan den Haarlemmerweg te Amsterdam is een tweede Centrale Keuken verzeen, die een capaciteit van honderdduizend porties eten per dag heeft. Onze foto geeft een kijkje in het groote lokaal, waar de aard-appelen, groenten enz. worden schoongemaakt en gewassen.

EEN MODERNE AR!

Ondanks de benzine-schaarschte snorde op de plassen te Hille-gersberg een motorslede: een 5-paars motorfiets trok die lustig voort en menigeen deed een toertje met deze moderne ar.

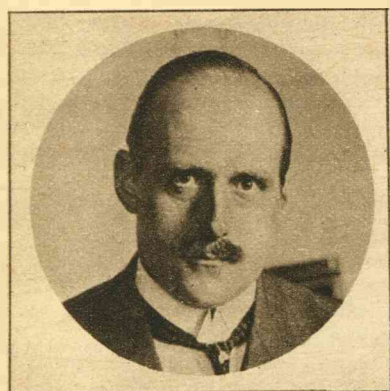
KAMPIOENSCHAP NEDERLAND SCHAATSENRIJDEN.

De heer M. Tetzner uit Groningen die in den te Zwolle gehouden wedstrijd op schaat-sen om het kampioenschap van Nederland winnaar werd. De 500 en 3000 Meter die gereden werden legde hij af in 58 sec. en 6 min. 20 2/5 sec.

EEN BESTUURBARE MOTORSLEDE.

Van bevriende zijde zendt men ons bovenstaande foto van een bestuurbare motorslede, gekiekt op de Leidsche vaart bij Haarlem. Wij plaatsen deze foto gaarne, temeer daar in ons artikel „Wintervermaken“ elders in dit nummer over deze slede toevallig ge-sproken wordt. Zij wordt gedreven door een 2 3/4 P. K. motor uit een Simplexmotorrij-wiel en bereikt een snelheid van 40 à 45 K.M. Zonder motor wordt de slede altijd gebruikt op het bekende „Kopje“ te Bloemendaal. Het bevestigen van den motor aan de slede vereischt slechts vijf minuten tijd.

DR. F. MULLER J. WZN.,
corrector aan het Lyceum te 's-Gravenhage, die door den gemeenteraad van Amsterdam nenoemd is tot gewoon hoogleeraar in de latijnsche taal en letterkunde.

EEN 50-JARIG JUBILEUM.

De christelijke school te Winterswijk bestond verleden week 50 jaar. Dit jubileum werd op feestelijke wijze herdacht.

J. L. BLAAS.

De heer J. L. Blaas herdacht 15 Februari II. zijn 50-jarig jubileum in dienst van de firma C. J. Hutjens, IJzerhandel te Utrecht.